

Upravištvilo: Ljubljana, Knaflijeva
ulica 6. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelci: Ljubljana, Selet-
burgova ul. 5. — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2450.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izaja vsak dan, razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knaflijeva ulica 6. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica števil. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Mednarodni pomen angleškega funta

Narodna banka je v torek zaustavila naglo dviganje deviznih tečajev na svobodnem trgu s tem, da se je odločila na borzah kriti vso legalno potrebo v angleških funtih po tečaju 250 Din za funt. S tem je praktično tudi svobodni tečaj dinarja vezala na funt sterling. V finančnih krogih sklepajo iz tega, da ameriška valuta naša država urediti bodoče razmerje dinarja do ostalih valut na podlagi določene relacije nasproti angleškemu funtu. Najnovejši korak Narodne banke je vzbudil v naših finančnih krogih veliko pozornost, zato ni odveč, če ob tej priliki poudarimo pomen, ki si ga je funt sterling v zadnjih letih pridobil kot mednarodno merilo vrednosti.

Polem zlate valute v poslednjih treh državah zlatega bloka je v svetovnem gospodarstvu izjaval značilne spremembe. Danes nimamo na vsem svetu nobene zlate valute več in s tem nobenega trdnega merila vrednosti, ob katerem bi lahko primerjali trenutno zlato vrednost drugih valut. Zedinjene države so sicer dolar stabilizirale v novi relaciji nasproti zlato, to je na višini 59,07% prejšnje zlate paritete, vendar so si pridržale možnost nadaljnje znižanja na 50% stare zlate paritete. Francija z devalvacijskim zakonom prav tako ni hotela vezati franka na zlato z novo nespremenljivo relacijo in si je z določitvijo bodoče zlate vsebine franka v mejah 43 do 49 miligramov zlata pridržala možnost, da po potrebi korigira obseg devalvacije, če bi se to izkazalo za potrebno glede na valutne izpremembe v drugih državah. Svica in Češkoslovaška sta sledili francoskemu vzgledu in tudi Italija si je pridržala pravico nadaljnje znižanja zlate vrednosti lire, če bi se Zedinjene države odločile za korekturo dolarja navzdol.

Tako danes ni na svetu države s popolno zlato valuto, kjer bi bili bankovci po paritetni ceni neomejeno zamenljivi za zlato. Merilo vrednosti ostane potemtakem le zlato samo. Malo paradokso se čuje, da ima danes prav za prav le Albanija valuto, ki se kolikor toliko približuje sistemu zlatih valut.

Z devalvacijo švicarskega franka so za nas tečaji curiške borze izgubili oni pomen, ki so ga imeli ves povojni čas, ko smo po curiških tečajih presojali mednarodno vrednost posameznih valut. Zato pa vedno bolj pridobiva na veljavi novo mednarodno merilo vrednosti, namreč funt sterling. Krog držav, ki so že pred padcem francoskega franka vezale svojo valuto na funt, se je v poslednjih tednih še znatno povečal. Tako so nedavno vstopile v ta krog Grčija, Turčija in Letonija, ki so naslonile svoje valute na funt ter se pridružile angleškemu bloku, ki mu že od prej pripadajo poleg velikih angleških dominionov (Kanada, Južna Afrika, Indija itd.) vse nordijske države, Portugalska, Egipt in tudi nekatere južnoameriške države. Vse te države so se odločile v valutnem pogledu deliti usodo s funtom.

Te dni se je morala celo Italija navzlic političnim nesoglasjem z Anglijo odločiti, da vzpostavi staro relacijo nasproti funtu sterlingu v razmerju 90 lir za funt. Z točasnim poudarkom, da hoče Italija obdržati tudi relacijo 19 lir za dolar se hoče predvsem zavarovati za primer eventualne ponovne devalvacije dolarja. Če se upoštevamo, da se je v zadnjih letih tudi med državami, ki ne pripadajo angleškemu bloku, vedno bolj udomačilo, sklepamo v izvoznem in uvoznem prometu kupčije v funtih in da je za mnoge vrste blaga na svetovnem trgu merodajna le cena v funtih, tedaj lahko spoznavamo kako mogočno pozicijo si je znova ustvaril angleški funt v svetovnem gospodarstvu.

Danes, ko so padle zadnje zlate valute, pridobiva funt še bolj značaj mednarodnega merila vrednosti. Zaupanje, ki ga ves svet izkazuje funtu, je posebno značilno spriču dejstva, da funt sploh ni vezan na zlato, niti v več ali manj ozkih mejah, kakor na primer dolar. Zato pa Anglija v nasprotju z drugimi državami tudi v najtežji dobi pred petimi leti ni nikoli uvedla nikakih omejitev glede prometa z zlatom in z devizami. Občudovanje in zaupanje vzbujata tudi uspešna politika angleškega valutnega intervencijskega fonda, ki je danes najboljše garancija za stabilnost funta.

S postopnim uveljavljanjem funta sterlinga kot mednarodnega merila vrednosti pa seveda ne izgublja zlato svojega pomena kot osnova za stabilnost valut. Nasprotno, zlato smatrajo danes v vseh državah bolj za dragocen zaklad nego kdaj prej. Pač pa je zlato v tehnikah vzdrževanja stabilne valute izgubilo prejšnjo vlogo avtomatičnega regulatorja in se smatra danes le kot nujno potrebna rezerva za vzdrževanje stabilnosti valute in za izravnavanje plačilne bilance. Posebno pa je zlato utrdilo svoj pomen v zadnjih letih kot rezerva za primer vojne, zlasti v mnogih evropskih državah. Izkušnje Italije pri financiranju vojne z Abesinijo spriču sankcij so pokazale, da so zadostne zlate rezerve v

KČ PRED PARLAMENTOM

Včeraj se je sestal češkoslovaški parlament, da sklepa o devalvaciji krone — Splošna debata o vladnem predlogu se bo pričela danes

Praga, 7. oktobra. g. Poslanska zbornica se je dopoldne sestala k zasedanju, ki je bilo odgojeno pred tremi meseci. Sejo je vodil predsednik zbornice Malypetr, ter je trajala komaj pol ure. Prisostvovali so ji ministrski predsednik dr. Hodža ter vsi člani vlade.

Po izročitvi načrta devalvacijskega zakona finančnemu odboru, ki mora o njem predložiti zbornici poročilo do jutri ob 8., je ob splošni napetosti utemeljil finančni minister dr. Kalfus zakonski načrt o devalvaciji. Izvajal je med drugim:

Hočemo se pridružiti mednarodni gospodarski skupnosti kot enakopraven pa tudi solidaren član. Večja devalvacija ni prišla v poštev, da se ne bi izzvali protikrepi. Pogoj za popoln uspeh češkoslovaške devalvacije je ta, da pride do mednarodne stabilizacije valut, ki mora iti sporedno z ukinitvijo ostalih trgovinsko-političnih zaprek. Češkoslovaška se zaveda, da mora tudi ona doprinesiti svoj delež za mednarodno oživitve trgovine. Glede na notranje gospodarsko življenje je računati s stabilizacijo dosedanjih gospodarskih števil. Načelo proračunskega ravnateljstva se bo tudi v bodočnosti strogo izvajalo.

Novi zakon določa v svojem prvem členu za češkoslovaško krono znižanje vsebine zlata tako, da bo znašala najmanj 1,21 in

največ 33,21 mg. To pomeni, da se češkoslovaška valuta devalvirala za 10,6 do 15,98 odstotkov napram dosedanji pariteti, napram zlati pariteti v l. 1934, torej pred prvo devalvacijo pa za 25,5 do 29,9 odstotkov.

Po sklepu večine bo debata o ekspoziciji finančnega ministra in o zakonskem načrtu o devalvaciji jutri. Današnja seja je potekla brez vsakega incidenta. Po ekspoziciji finančnega ministra je bila zbornica odgojena do jutri dopoldne. Pričakujejo, da bodo koalicijske stranke obrazložile svoje stališče v kolektivni izjavi.

V četrtek bo imel sejo tudi senat, ki bo proučil zakonski načrt do petka dopoldne. Ako ne pride do kakšnih nepričakovanih presenečenj, bo objavljen devalvacijski zakon v zbirki zakonov in uredb že v petek zvečer.

Italijansko notranje prisilno posojilo

Rim, 7. oktobra. k. »Gazzeta Ufficiale« je objavila v smislu ponedeljskih sklepov vlade pet odlokov, ki se tičejo devalvacije lire, prisilnega notranjega posojila, znižanja nekaterih carinskih tarif, novega davka na dividende, ter zavarovanja domačih tržišč proti morebitnim motnjam spekulacijskega značaja.

Največje zanimanje je poleg odloka o devalvaciji valut izzval odlok o novem notranjem posojilu, po katerem bodo vsi posamezniki nepremičnin prisiljeni oddati državi v obliki posojila 5% vrednosti svojih posestev. Po verjetnostnem računu ekonomisti

znajo celotna vrednost nepremičnin, zemljišč in stavb v Italiji 230 do 260, po davčnih cenah iz l. 1934 pa 180 milijard lir. V svrhu novega posojila bodo še letos izvršili novo cenitev nepremičnin na podlagi zemljiškega davka, ki se bo kapitaliziral. Računajo, da bodo na tej podlagi določili vrednost italijanskih nepremičnin na 182 milijard lir. Nekateri nepremičnine so oproščeni nove obremenitve v obliki prisilnega posojila, zlasti nepremičnine, ki so last države, samoupravnih ustanov, krone, fašistične stranke in raznih humanitarnih in znanstvenih ustanov. Zaradi tega bo treba

od predvidene vsote odšteti 32 milijard, kolikor znaša vrednost teh nepremičnin, in 20 do 25 milijard, kolikor znašajo že dosedanje obremenitve (hipoteke itd.) privatnih nepremičnin. Na osnovi tega računajo, da bo država nabrala 7 do 8 milijard lir v obliki novega notranjega prisilnega posojila.

Posojilo se bo obrestovalo po 5 odstotkov in amortiziralo v 25 letih. V svrhu amortizacije in plačevanja obresti bodo vse nepremičnine izredno obdavčene še za 3,5 promile. Prisilnega posojila so oproščeni posamezniki, katerih nepremičnine niso vredne nad 10.000 lir. Posojilo bo razpisano za svobodno subskripcijo. Kdor se ne bi poslužil tega načina, bo moral plačati svoj delež v obliki davka, ki ga bodo pri njem pobirali davčni izterjalci kakor ostale davke.

Odlok o novem davku na dividende določa postopno obdavčenje, ki znaša 5, 10, 25, 35 in 60 odstotkov v sorazmerju s kapitalom posameznikov, vloženim v posamezna podjetja.

Razvrednotenje lire Schachtov poraz

London, 7. oktobra. b. Danes se z razvrednotenjem lire peča tudi poluradni »Times«, ki piše med drugim: Verodostojno doznavamo, da je Nemčija močno pritiskala na Italijo, naj bi ne razvrednotila svoje denarja. Mussolinijev sklep se zato splošno tolmači kot poraz dr. Schachta.

Grof Bethlen ali Daranyi

Kdo bo Gömbösov naslednik — Vladna kriza bo rešena šele po Gömbösovem pogrebu

Budimpešta, 7. oktobra. b. S smrtjo ministrskega predsednika Julija Gömbösa je stopilo vprašanje formiranja nove vlade v zelo akuten štadij. Začasno vodi sedaj posle bivša vlada pod vodstvom Gömbösovega namestnika Daranyija, ta provizorij pa ne bo mogel dolgo trajati. Verjetno je, da bo prišlo do sestave nove vlade še v teku tedna, ker se 20. t. m. sestane k rednemu jesenskemu zasedanju parlament in mora do tedaj na vsak način prevzeti oblast nova vlada. Državni regent Horthy je že včeraj prišel konzultacije. V tujakšnih političnih krogih pripisujejo največji pomen avdijenci bivšega ministrskega predsednika grofa Bethlena, ker se zdi še najbolj verjetno, da bo prvo vlado ko Gömbösovi smrti sestavil on. Grof Bethlen bi v tem primeru prevzel tudi zunanje ministrstvo. Kot resni kandidati prihajajo v poštev tudi dosednji namestnik ministrskega predsednika Gömbösa, Daranyi, nadalje predsednik madžarske Narodne banke Imreedy ter bivši notranji minister Keresztes Fischer.

Po drugih verzijah, bo sestava nove vlade bržkone poverjena začasnemu ministrskemu predsedniku Kolomanu Daranyiju. Kakšno ministrsko listo bo predložil regentu Horthyju, še ni znano, vendar pa računajo, da pred pogrebom pokojnega ministrskega predsednika ne bodo podvzeli nobenih tozadevnih korakov. Nekateri trdijo, da naloga presumptivnega mini-

strskega predsednika ne bo težka ter pričakujejo, da bo Daranyi že nekaj ur potem, ko mu bo poverjena sestava vlade, predložil državnemu poglavarju listo svojega kabineta.

Z velikim zanimanjem razpravljajo tudi o usodi medstrankarske konference, ki jo je še sklical Gömbös za konec oktobra in ki naj bi se bavila z vprašanjem volilne reforme. Splošno prevladuje mnenje, da novi ministrski predsednik nikakor ne bo vezan z dogovori svojega prednika.

Prevoz Gömbösovega trupla v Budimpešto

Monakovo, 7. oktobra. AA. Snoči je bil določen program pogreba madžarskega ministrskega predsednika Gömbösa. Danes so pokojnikovo truplo prenesli iz kapele sanatorija, kjer je umrl, v kraljevsko palačo v Monakovem, kjer so ga položili na katafalk, nemška vojska je pri krsti postavila častno stražo. Ob 16. je truplo blagoslovil evangelijski škof, zvečer pa so ga odpeljali z vlakom v Budimpešto.

Italijansko sožalje

Rim, 7. oktobra. w. Zunanji minister grof Ciano je danes osebno izrazil madžarskemu poslaniku sožalje italijanske vlade zaradi smrti ministrskega predsednika Gömbösa. Italijanska vojska bo poslala na Gömbösov pogreb posebno deputacijo generalov in višjih častnikov.

Priprave za panameriško konferenco

Washington, 7. septembra. k. V Buenos Airesu se bo vršila ob koncu leta panameriška konferenca, za katero se ameriške države že intenzivno pripravljajo. Med obojema ameriškim političnim središčema Washingtonom in Buenos Airesom so v teku diplomatski razgovori o vseh problemih, ki se bodo obravnavali na konferenci. Na dnevnem redu bodo predvsem splošna nevarnost, ustanovitev posebnega stalnega mirovnega organa, intelektualno sodelovanje in organizacija panameriškega cestnega omrežja. Ostala vprašanja se bodo urejala

v raznih odborih in odsekih. Razpravljali bodo tudi o ponovni oborožitvi, vendar pa bodo sklepi sprejeti šele po konferenci, ko se bodo nadaljevala diplomatska pogajanja med posameznimi državami o tem vprašanju. Panameriška konferenca naj bi s svojimi eventualnimi sklepi ne prejudicirala ureditve tega vprašanja v okviru splošne razorožitvene konference, v ostalem bi se nekatere južno-ameriške države o njem ne mogle odločiti brez sodelovanja angleške, francoske in nizozemske Guyane.

Poljska zahteva kolonije

Varšava, 7. oktobra. b. V zadnjem času razvija poljska vlada izredno aktivnost tako na zunanje-političnem kakor notranje-političnem terenu. Zunanje-politična aktivnost se kaže zlasti v zahtevi po kolonijah, na kateri bo Poljska vztrajala tako dolgo, dokler ne bo dosegla vsaj pravice do nekaterih kolonialnih surovin in do izseljevanja prečka svojega prebivalstva. Poljska delegacija bo stavila v tem smislu konkretne zahteve v okviru razprav šeste komisije DN. Glavni argumenti, ki jih bo navedla v podkrepitve svoje zahteve, so naslednji: 1. da primanjkuje Poljski surovin, kar ji onemogoča izvedbo postopne industrializacije države in zaposlitev brezposelnega delavstva; 2. da je naravni priradek poljskega prebivalstva največji v Evropi; 3. da ima Poljska zaradi pomanjkljivega naseljevanja židov na račun 80.000 židov preveč.

danem primeru odločilnega pomena za narodno obrambo. Prav to spoznanje je mnogo pripomoglo k temu, da se je Francija odločila za devalvacijo, preden so se njene zlate rezerve v večji meri skrčile.

Lokarnska konfe- renca v decembru

Pariz, 7. oktobra. o. Zunanji minister Delbos se je vrnil iz Ženeve in je izjavil novinarjem, da se bo lokarnska konferenca vršila meseca decembra. Italija je že pristala na sodelovanje. Te dni bo bržkone pozitivno odgovorila na angleško, po vabilu tudi nemška vlada.

Oboroževanje švice

Bern, 7. oktobra. b. V debati o uvedbi obmejnih straž v Švici je vodja vojaškega oddelka zvezni svetnik Minger naznačil, da bo švicarska meja razdeljena odsele na divizijska okrožja, katerim bodo podrejene vse obmejne straže, ki bodo tvorile armado zase, katero bo mogoče v nekaj urah mobilizirati in spraviti na mejo. Število divizij se zviša od šest na devet, k čemur pa je treba prišteti še tri gorke brigade kot samostojne enice. Redna armada pa bo zaenkrat razdeljena na tri armadne zборе, vendar bo lahko kasneje povečana.

Radek aretiran

Moskva, 7. oktobra. w. Uradno objavljajo, da je bil znani ruski novinar Karel Radek v zvezi z odkritji v znanjem procesu proti trockistom, aretiran.

Laburisti za oborožitev Velike Britanije

Kongres angleške delavske stranke se je z ogromno večino izrekel za pospešeno oboroževanje Anglije

Edinburg, 7. oktobra. b. Na kongresu angleške delavske stranke je delegat Dalton predložil resolucijo, v kateri se angleška delavska stranka zavzema za vladni program oboroževanja z motivacijo, da edino močna in dobro oborožena Anglija lahko jamči za svobodo angleškega naroda. Resolucija je bila sprejeta z ogromno večino, kar dokazuje, da so v manjšini tisti krogi v delavski stranki, ki so se zavzemali le za pogodbo oboroževanja Anglije in so nasprotovali oboroževalnim načrtom mornariškega ministra siru Samuela Hoarea.

S španskih bojišč

Položaj je v splošnem neizpremenjen — Pričakujejo se boji širšega obsega

Madrid, 7. oktobra. AA. Dopoldne je vojni minister sporočil preko madridske postaje, da se položaj na severnem in severnozgodnem bojišču ni bistveno izpremenil. Vladne čete so izvršile sridit napad na Oviedo. Na fronti pri Barbastru je vladno topništvo obstreljevalo uporniške položaje pri Huesci. Vladno letalstvo je izvršilo več uspešnih napadov na neko uporniško kolono. Uničilo je več velikih tovornih avtomobilov z municijo. Prav tako so vladne čete odbile upornike pri Santa Cruz de Renamar, ki so ga prehodno zavzele uporniki. Tudi na drugih lokah tega odseka so bili uporniki povsod odbiti. V nasprotju z vsemi vestmi je Sigüenza še vedno o posesti vladnih čet.

V pokrajini Badajoz so vladne čete napredovale za tri kilometre. Na južnem bojišču je uporniško letalstvo obstreljevalo okolico Castra del Rio v pokrajini Corobi.

Vlada je odobrila kredit 5 milijonov pezet za utrditve Madrida, Dela vodi poseben strokovni odbor.

Borba za Madrid

Lizbona, 7. oktobra. b. Poročevalcu lista »Diario de Noticias« je izjavil general Valera, ki je poveljeval uporniški oddelku pri zavzetju Toleda, da bo usoda Madrida zapečatena že v dobrem mesecu in da glavnega mesta ne morejo več rešiti nobene, še tako temeljite priprave madridske vlade.

Vladne čete naskakujejo Oviedo

Madrid, 7. oktobra. b. Mesto Oviedo, ki je še vedno v uporniških rokah, so včeraj in danes vladne čete močno bombardirale. Topništvo je v polni akciji. V Madridu pričakujejo, da se bo mesto v kratkem vdalo.

Pred napadom na Malago

Gibraltar, 7. oktobra. b. Uporniki se pripravljajo na kombiniran napad vseh vrst orožja na Malago. Napad bo izveden morda že jutri, najkasneje pa v petek. V la namen je bilo prepelanih iz Maroka v Cadiz, Jerez in Algeciras 16.000 moč, med katerimi je mnogo Maročanov. Od začetka španske državljanske vojne pa do danes je bilo prepelanih iz Maroka najmanj 40.000 vojakov.

Zajeta vladna križarka

Pariz, 7. oktobra. o. Iz Burgosa poročajo, da so španske uporniške križarke v gibraltarski ožini obkolile in ujele špansko vladno pomožno križarko »San Guzman«, ki so odvedle v Cadiz.

Novi člani uporniške junte

Burgos, 7. oktobra. b. V uporniško junto, ki opravlja posle uporniške vlade, so bili pritegnjeni nekateri novi člani, tako n. pr. Franco Bahamonde, ki je imenovan za generalnega tajnika generala Franca, nadalje general Davila kot načelnik tehničnega oddelka, bivši poslanik v Valensiji Francisco Serrat kot zunanji minister, general Gil Yuste kot vojni minister, general Francis Fermoy kot vrhovni civilni guverner vseh pokrajin, ki so v posesti upornikov, in José Maria Arellano kot guverner baskijskih pokrajin.

Franco ni dal nobenih pojasnil Londonu

London, 7. oktobra. b. V zvezi z govori-cami o nekih zagotovilih, ki jih je baje po posebnem odposlancu dal angleški vladni uporniški general Franco in ki naj bi se nanašale na zikananje namere o odstopu nekaterih španskih ozemelj tujim volesilam, izjavljajo v tujakšnih uradnih krogih, da jim o takih zagotovilih generala Franca ni prav nič znanega.

Špansko zlato v Franciji

Pariz, 7. oktobra. o. V marsejsko luko je pripel danes španski parnik »Cam-pillo«, iz katerega so izkrcali 250 zabojev zlata. Zlato bo deponirano pri francoski Narodni banki in bo služilo kot plačilo za uniforme in živila, ki so jih dobavili iz Francije španski vladni milici.

Seja mednarodnega odbora za nevtralnost

London, 7. oktobra. w. Plenarna seja mednarodnega odbora za kontrolo nevmešavanja v španske zadeve bo v petek.

Odstop španskega poslanika v Beogradu

Beograd, 7. oktobra. AA. Odpravniki poslov tujakšnega španskega poslanstva Tomas Maycas y de Meer je obvestil zunanje ministrstvo, da je javil madridski vladni svoj odstop.

Kakor znano, je bil španski poslanik v Beogradu grof de Torrihos, ki je bil zapleten v Bodijevo afero, suspendiran. Poslanika po se vrnil v zadnjem času pisar poslanstva De Meer, po čegar ostavki je špansko poslanstvo ostalo brez svojega šefa. Ostavko je očividno podal zaradi svojih simpatij z nacionalno junto.

Eden se pogaja z Italijo

Vprašanje ureditve višjih sredozemskih vprašanj

London, 7. oktobra. b. Vest »Morning post«, da bo zunanji minister Eden izbral svoje bivanje na francoski rivijeri za direktan kontakt z italijanskim zunanjim ministrom Ciano, v vladnih krogih niti ne demantirajo niti ne potrjujejo. Doznava se, da je Eden šel v zvezo z angleškim poslanikom v Rimu Drummondom, ki bo najbrž prišel osebo v Monte Carlo. Eden bo dal pri tej priliki Drummondu podrobna navodila za začetek pogajanj z italijansko vlado v svrhu ureditve višjih sredozemskih vprašanj. To naj bi se po želji Londona zgodilo še pred londonskim sestankom lokarnskih držav. V tujaknjih krogih zatrjujejo, da se to sedaj ne zdi več tako nemogoče. Mussolini je že obvestil nemškega poslanika v Rimu Hassela o ita-

lijanskem stališču glede te konference. Italija je baje trdno odločena, da kolikor je mogoče pospeši diplomatske priprave za to konferenco.

Nemčija pripravlja odgovor na angleško noto

Berlin, 7. oktobra. b. Vlada pripravlja sedaj svoj odgovor na angleško noto, ki pa ne bo objavljen. Odgovor bo izročil osebno nemški poslanik Ribbentrop. V diplomatskih krogih zatrjujejo, da bo Nemčija v svojem odgovoru navedla nekaj novih pobud, o katerih je prepričan, da bodo naletele na ugoden odziv tudi pri francoski vladi.

Roki za nove politične zakone

Dne 1. oktobra je poteklo več politično in zakonodajno važnih terminov. V smislu § 50 finančnega zakona je imel minister notranjih del do 1. oktobra pooblastilo, da z uredbo izvrši formiranje novih srezov, odnosno spreminja meje dosedanjih srezov, ukinja in spreminja tudi sedeže sreske politične uprave. Pri nas se je minister tega pooblastila poslužil, da je ukinil metliški srez in ustanovil samostojni srez škofjeloški. Ravno tako je na osnovi tega pooblastila prenešen sedež sreskega načelnstva iz Prevalj v Dravograd.

Velike politične važnosti je bilo pooblastilo v § 97 fin. zakona. V prejšnjem finančnem zakonu je, kakor znano, kraljevska vlada imela časovno neomejeno pooblastilo, da po skrajšanem postopku z uredbami izvrši revizijo volilnega zakona za narodno skupščino, tiskovnega zakona in zborovalnega, odnosno društvenega zakona, vse to v smislu svoje deklaracije, v kateri je označila revizijo teh zakonov v duhu politične svobode kot prvi pogoj povratka k demokraciji. V proračunskem letu 1935/36 se vlada tega pooblastila ni poslužila. Zato je v svojem predlogu finančnega zakona predložila enako pooblastilo tudi za tekoče proračunsko leto 1936/37. Po iniciativi senata je narodno predstavništvo sprejelo predlog vlade z važno delno omejitvijo, ki naj bi bila osigurana, da se napovedana revizija političnih zakonov v doglednem času tudi resnično izvrši. Vlada je na spremembo pristala in tako je v finančnem zakonu bilo določeno, da teče po-

oblastilo za predložitev in sprejetje novega volilnega zakona do konca proračunskega leta, to je do 31. marca 1937, pooblastilo za tiskovni in za društveni zakon pa do 1. oktobra 1936. Kot merodajno za to razliko je bilo v senatu poudarjeno, da po izjavi ministrskega predsednika vlada sedaj še ne more uveljaviti novega volilnega zakona, ker čas za volitve še ni zrel. Senat je sicer poudaril, da uveljavljanje zakona ni v nobeni ugodni zvezi s potrebo razpisa novih volitev, vendar ni hotel v tem pogledu delati vladi težko in je zato pristal na celotno pooblastilo.

Kar se pa tiče tiskovnega in zborovalnega zakona, je senat ponovno poudaril neodločljivost njegove revizije in je smatral, da je šest mesecev dovolj časa, da se oba zakona spremenita. Zato je za ta dva politična zakona, da podčrta njuno nujnost, časovno omejilo pooblastilo na šest mesecev, to je do 1. oktobra. Kakor smo že omenili, je to naziranje senata prodrla in predlog je postal zakon.

Med tem pa je potekel 1. oktober in uredbi o novem tiskovnem in društvenem zakonu nista izšli. Revizija tiskovnega in zborovalnega zakonodajstva je sedaj mogoča samo po rednem zakonodajnem potu. Kakor nam poročajo, se tako v narodni skupščini kakor v senatu pripravljajo v tem pogledu za jesensko zasedanje iniciativni predlogi in bo na ta način narodno predstavništvo poskusilo uresničiti ta del političnega programa kr. vlade.

Obračunavanje med hrvatskimi klerikalci in sodelavci dr. Mačka

Zagrebski starina »Obzor« je objavil v nedeljski številki nov poziv vsem pristalskim hrvatskega tabora, naj za božjo sveto voljo ne govore kar tja v en dan o važnih političnih, kulturnih in gospodarskih vprašanjih. Kajti na ta način samo izvajajo reakcije v vrstah pristalske dr. Mačka. Kot značilen primer takih nedovoljenih in škodljivih izpadov navaja »Obzor« večne spopade med hrvatskimi klerikalci in bivšimi radičevci. Posebno neprijetno so mu razne kulturno-politične debate, ki jih vodi glasilo hrvatskih klerikalcev »Hrvatska straža« z radičevskimi listi in kulturnimi institucijami, v prvi vrsti pa z glavnim glasilom dr. Mačka, s »Hrvatskim dnevnikom«.

»Hrvatska straža« prehaja molče preko »Obzorovih« rotenj in nadaljuje svojo akcijo. Sedaj je vzele pod kritično lupo nedavno izdani mačkovski »Zbornik hrvatskih kmetov«, ki ga je izdal Ivan Sabolić. Izdajatelj očita pred vsem, da ni nikak kmet, ker nosi lakaste čevlje, kravato in piše s pisalnim strojem. Pisatelju kmetu Mihovilu Miškinu, ki uživa posebno naklonjenost predsednika dr. Mačka, zamerja njegove napade na duhovnike, ki jih slika kot glavne krivce slabega gmojnega stanja hrvatskega kmeta. Posebno pa je »Hrvatsko stražo« razburila Miškinova pesem »Jezus na križu«, v kateri se med drugim čita:

»To znamo: vu vrtu so te vlovili;
Popi na smrt sodili;
Pri Pilatu trnje na glavo deli.«

V tem verzu vidi »Hrvatska straža« znano marksistično geslo, da so »duhovniki« obsojeni na smrt Kristusa. S tem geslom hočejo baje marksisti očrtniti katoliško duhovščino med širokimi sloji ljudstva. Mihovil Miškin pa se je pregrešil tudi s tem, da ponavlja za ideologom »Seljaške sloge« Rudolfo Hercegom, da je treba prekiniti z »gospodstvom popov«, ki so v preteklosti samo škodovali hrvatskemu narodu.

Črno piko je dalje dobil v »Hrvatski straži« kmeti pesnik Marko Senjanić zaradi pesmi o cerkovniku, ki jadikuje, da »ga narod prezira, ker se klanja popu, in ga psuje s cerkveno podgano, za katero misli pop.«

Taki in slični napadi »Hrvatske straže« na razne institucije bivše HSS se ponavljajo skoraj v vsaki številki. Vedno češči pa so tudi osebni napadi na razne javne delavce iz najožejega kroga dr. Mačkovih sodelavcev. Posebno na piki ima list Rudolfa Hercega dr. Mačka samega »Hrvatska straža« nikdar ne kritizira, kaj šele, da bi ga napadla. Njega tudi ona priznava za voditelja, kakor se sploh dela za najbolj vnetega pobornika ciljev dr. Mačkove hrvatske fronte. List bi na ta način rad vzbudil mnenje, da dr. Maček ne odobrava postopanja svojih podvoditeljev in da daje prav hrvatskim klerikalcem.

V večerajšnji številki pa je glavno glasilo dr. Mačka, »Hrvatski dnevnik«, objavilo uvodnik, ki ostro zavrača kritike in napade »Hrvatske straže«. Uvodnik pravi, da je težišče politične moči dr. Mačka na političnih gospodarskih in kulturnih organizacijah bivše HSS. Zato je vsak poskus rušenja teh organizacij naperjen proti dr. Mačku osebno in proti ogromni večini hrvatskega ljudstva, ki je organizirano v HSS. Dr. Mačka direktno napasti si danes ne upa nihče, ker ve, da bi bil v istem hi-

pu od ljudstva sojen in obsojen. Zato napadajo njegove organizacije in njegove sodelavce. Pri tem pa ti ljudje pozabljajo, da ne more v politični, gospodarski ali kulturni organizaciji HSS nihče izvrševati nikake funkcije, ako se ne ravna strogo po navodilih predsednika dr. Mačka.

Tako »Hrvatski dnevnik«. Zanimivo bo videti, kako se bo iz te pasti izmotala »Hrvatska straža«.

Nj. Vel. kraljica v Splitu

Split, 7. oktobra. o. Nocoj sta prispeli z avtomobilom v Split Nj. Vel. kraljica Marija in rumunska kraljica-mati. Potovall sta iz Dubrovnika preko Vergorca, Makarske in Omisla, kjer jima je prebivalstvo povsod priredilo lepe sprejeme. Na Wilsonovi obali v Splitu se je zbrala velika množica ljudstva. Na železniško postajo so prišli tudi ban Jablanović, župan dr. Kargotić in drugi ugledni Splitčani. Ljudstvo je Nj. Vel. kraljici ter njeni materi priredilo viharne manifestacije. Na postaji so ju pozdravili zastopniki oblasti. Kmalu po 18. sta se Nj. Vel. kraljica in rumunska kraljica mati z dvornim vlakom odpeljali proti Beogradu.

Poslanik Vukčević pri predsedniku vlade

Beograd, 7. oktobra. AA. Predsednik vlade dr. Milan Stojadinović je sprejel dopolne našega poslanika v Budimpešti dr. Aleksandra Vukčevića.

Revija francoskih letal pred generalom Marićem

Pariz, 7. oktobra. w. Jugoslovanski vojni minister general Marić je danes v spremstvu francoskega letalskega ministra posetil vojaško letališče, kjer si je ogledal najnovejša lovska letala in bombarderje. Njemu na čast je bila izvedena revija francoskih letal.

Trgovinska pogajanja s Francijo

Beograd, 7. oktobra. p. Nova trgovinska pogajanja s Francijo se bodo pričela, čim bodo v Dresdnu zaključena pogajanja z Nemčijo.

Sneg in viharji

Rim, 7. oktobra. w. Mraz v nekatereh provincah traja dalje. V vzhodnih obmejnih pokrajinah divja močna burja, ki jo spremlja deževje. Temperatura je v zadnjih dneh padla nad 20 stopinj. Javna dela v Trstu so bila ustavljena, ladijski promet z obalnimi kraji pa se vendarle vrši. Tudi v Siciliji sneži.

Dunaj, 7. oktobra. w. S Tirolskega, iz Bavarke in Madžarske javljajo, da tamkaj močno sneži.

Trgatev v snegu

Zagreb, 7. oktobra. o. V Zagrebu in drugod po savski banovini je temperatura znatno padla. Davi je kazal toplemer le še 3 stopinje nad ničlo. Na Sljemenu, Plješivici in v samoborskih gorah je snežilo vso noč in tudi ves dan. Sneg je padal tudi v Gorskem kotaru. Po vseh teh vrhovih je dosegel sneg že višine do 30 cm. V plješevičkem pogorju se vrši trgatev po zasneženih vinogradih.

Zakaj ne bi bili tudi Vi dobro in okusno oblečeni,

ko imate tako izbiro modernih in okusnih vzorcev našega priznane prvorednega pa vendar cenenege blaga?

Cene našega blaga za obleke so od 120.— do 180.— dinarjev po metru

VLADA TEOKAROVIĆ; KOMP.
PARACIN

Tkanine za vsak žep in vsak okus.

Tovarniške prodajalne: LJUBLJANA, Gradišče 4 in v vsakem večjem mestu Jugoslavije.

Beleške

Kompromisne liste v Črni in Mežici

Iz Prevalj nam poročajo: V našem obmejnem srezu so se pojavila stremjenja, da se z ozirom na težki gospodarski položaj po možnosti izključi volilna borba pri občinskih volitvah. Tako je prišlo že v dveh važnih občinah, zlasti radi težkega stanja občin samih, v Črni in v Mežici, do kompromisa med vsemi strankami in bodo v teh dveh občinah postavljene skupne liste, pri katerih bodo sodelovali JNS, socialisti in JRZ.

Zahteve kmetov JRZ

V nedeljo je bilo zborovanje Kmečke zveze na Brezovici pri Ljubljani. Glavni govornik je bil bivši poslanec SLS Janez Brodar. Iz njegovega govora ter govorov drugih govornikov, pa iz sprejetih resolucij, kar vse objavlja večerajšnji »Domoljub«, posnemamo naslednje zahteve kmetov, organiziranih v JRZ:

Naša država naj se kolikor mogoče stanovsko organizira. Cimprej naj se osnuje kmečka zbornica. Kmečka zveza, hrvatska Gospodarska sloga in srbsko združenstvo naj se združijo v veliko, enotno jugoslovansko kmečko ljudsko froto. Določijo naj se minimalne cene kmečkim pridelkom.

Eden izmed govornikov je takole opisal gospodarski položaj slovenskega kmeta: »Davčna bremena so neznoša. Kmečki pridelki nimajo nobene prave cene in po slovenskih vasih poje dan za dnem boben.«

Na zborovanju je bila postavljena zahteva, naj se odpravi ljubljanska mestna mitnina za pridelke, ki jih kmetje prodajajo v Ljubljani. Ta zahteva je gotovo zelo simpatična tudi meščanom, ki bi lahko po odpravi mitnine ceneje kupovali živila. Ker so pravi voditelji Kmečke zveze danes tudi gospodarji v ljubljanski občini, smo prepričani, da bo mitnina ali: užitina za kmečke pridelke v najkrajšem času odpravljena...

Strah ima velike oči

Minulo je že teden dni, odkar je stopil Jevtić s svojimi poslanskimi prijatelji v klub JNS Pričaivali smo, da se bo v teku tedna senacija s tem vstopom polegla in da bodo časopisi, nasproti politiki JNS, vedeli povedati kaj novega. To tem bolj, ker je ravno s 1. oktobrom ugasnilo pooblastilo kraljevske vladi za pospešeno uzakonitev novega tiskovnega zakona ter zakona o društvih in zborovanjih. Preko vsega tega pa prehaja vesoljni nasprotni tisk molče kakor noč in se še vedno trudi z najboljšimi nemogočimi intrigami vzbuditi v jugoslovenski javnosti previd, da se nahaja Jugoslovanska nacionalna stranka, ki jo je isti tisk že stokrat pokopal, v hudi notranji krizi in da bo sedaj končno le storila »žalostno smrt«. Jugoslovenski nacionalisti prehajajo preko vseh teh napovedi z zadovoljnim posmehom, ker so baš te intrige v svojem pravem bistvu samo zgovoren dokaz, da se jih gotova gospoda strahovito boji.

Dobro znana centrala, ki vodi in zalaga z materialom vso to kampanjo, je vrgla sedaj v svet novo senzacijo v obliki napovedi skorajšnjega izstopa g. Uzunovića iz JNS.

Mi ne vemo kaj misli storiti g. Uzunović spričo vseh intrig, ki se pletejo danes okoli njegove osebe in ki so ga preko nje postavile zopet v ospredje našega političnega življenja. Prepričani pa smo, da bo, če bo sploh kaj storil, to nekaj povsem drugega, kakor pa napovedujejo danes ti isti ljudje, ki ga danes — v želji, da bi jim storil kako uslugo — kujejo v nebesa, ki pa so ga še večeraj zmerjali za škodljivca države in ga bodo zopet zmerjali jutri, ko jih bo razočaral.

O janičarjih

V večerajšnjem »Domoljubu« beremo: »...Kakor so nekdanji Turki janičarje najraje pošiljali ropat in morit v rojstne kraje in dežele, tako so vladajoče stranke tudi slovenske politične janičarje plačale na ta način, da so jim izročile ubogo Slovenijo v politično izkoriščanje. Tu so oni potem pokazali svojo moč nad večino drugače mislečih z nasilji, ki niso še popravljeni. Da je pri tem dežela gospodarsko in kulturno propadala, to jim ni bilo mar.«

Zanimiv ponatis

»Hrvatska istina«, ki je začela izhajati v Zagrebu in ki pravi, da se hoče boriti za čiste ideje pokojnega Stjepana Radića, je objavila v zadnji številki pod naslovom »Pogani« dolg članek, v katerem silno ostro napada klerikalizem sploh in posebej še hrvatske klerikalce. Članek očita klerikalizmu, da je zakrivil današnji pokol v Španiji in pravi, da je španski klerikalizem po duhu isti, kakor hrvatski, ki ga reprezentira »Hrvatska straža«. Nato citira razne izjave Stjepana Radića proti klerikalizmu in pravi, da se je tudi dr. Maček ponovno ostro izjavil proti vmešavanju duhovščine v čisto politična vprašanja.

Ta ostri napad zagrebskega lista sam po sebi ne pomeni ničesar izrednega, ker spada pač v vrsto obračunavanja, ki se že dalj časa vrše med hrvatskimi klerikalci in bivšimi radičevci. Zanimivo in značilno pa je, da je članek v celoti ponatisnol Beograjsko »Vreme«, ki je drugače v prijateljskih zvezah z ljubljanskim »Slovincem«.

Aretacija zločinske družbe v Beogradu

Beograd, 7. oktobra. o. Organi kriminalne policije so nocoj aretirali v Beogradu pet oseb, ki so izvršile v zadnjih dneh nad 60 kaznivih dejanj.

Občinska uprava v Laškem razrešena

Novi gospodarji

Laško, 7. oktobra. Banska uprava je z odločbo od 5. oktobra razrešila županijskih poslov župana naše občine g. dr. Frana Roša iz razlogov § 129 odstavek 2. o. z., nadalje poslov žanov občinske uprave gg. Konrada Elsbacherja, Maksa Koschierja in Josipa Osolina ter poslov občinski odbor in imenovala začasno upravo in sicer: Kot predsednika Ognjeslava Tiopa, vpokojenega davčnega uradnika, Frana Gerkmana, prokurista tvrdke »Lave«, Ivana Deželaka, hišne-

ga posestnika in zavarovalnega agenta, Petra Hraštija, mizarja in Miloša Ferencaka, vpokojenega inšpektorja finančne kontrole.

Banska uprava utemeljuje svojo odločbo, da je g. dr. Roša vpisal v volilni imenik volilca, o katerem je vedel, da ni pridobil volilne pravice, ostali razrešenci pa so občinski dobavitelji, kar da je ugotovila revizija, ki se je izvršila letos aprila.

G. ban je napravil ovadbo na državno pravno proti g. dr. Rošu zaradi vpisa dotičnega volilca po § 397 k. z. Proti omenjenim odločbam bodo prizadeti in občinski odbor vložili pritožbo na upravno sodišče.

Tretji dan kerestinskega procesa

Zagreb, 7. oktobra. o. Danes se je nadaljevalo zasliševanje ene skupine obtožencev, ki se zagovarjajo na svobodi. Opazila se je velika razlika med zagovorom prve skupine obtožencev, ki so v preiskovalnem zaporu, in med obtoženci druge skupine, ki so na svobodi. Obtoženci iz prve skupine n. pr. niso hoteli ničesar vedeti o četnikih, čeprav je baš zaradi njih prišlo do kerestinskega krvoprelitja. Obtoženci druge skupine pa podajajo vsi enako se glaseče izjave, češ da so četniki »morilci hrvatskega naroda«, ki so za to dobro plačani. Vsi tudi zatrjujejo, da so bili prepričani, da so četniki namenjeni v Kupinec kjer da so nameravali ubiti dr. Mačka. Tudi zagovorniki stalno poudarjajo to verzijo. Sploh si obramba prizadeva prikazati kerestinske dogodke kot zločin neodgovorne množice, katere se je polastila psihoza.

Današnja razprava se je začela ob 8. Najprej se je nadaljevalo večeraj prekinjeno zasliševanje prvega obtoženca druge skupine Stjepana Navjiljica.

Predsednik senata dr. Katnić je nato sporočil, da je dobil od sreskega načelnika zagrebskega sresa uradno poročilo, da je bila četniška organizacija v tem srezu razpuščena leta 1934, od samoborskega sreskega načelnika pa poročilo, da je bila tamošnja četniška organizacija razpuščena leta 1935. Razen Gogića in Buta ni bil nobeden izmed umorjenih omladincev JRZ četnik.

Naslednji je bil zaslišan Gjuro Čizmešija, star 30 let, seljak iz Kerestince, oženjen. Tudi on izjavlja, da se ne čuti krivega. Videl je, da oblega grad velika množica kmetov, oboroženih s puškami in raznim orodjem, pozna ljudi, a nikogar ni poznal. Videl je, da so ljudje vdrli v grad in da so nekaj metali skozi okna.

Marko Tomasić, poljedelec iz Kerestince, star 28 let, ki ga zagovarja dr. Ziga Scholl, pravi, da je le od daleč gledal, kaj se dogaja okrog kerestinskega gradu. Videl je mnogo ljudi, a nikogar ni poznal. Videl je, da so ljudje vdrli v grad in da so nekaj metali skozi okna.

Julij Dajnsinger, delavec iz Kerestince, star 26 let, izjavlja, da ni kriv. Slišal je samo prve strele, priznava pa, da se iz grada ni streljalo. Zena pokojnega Buta je sestra njegove matere. Buta ga je večkrat vabil v četnike, toda on na to ni pristal. Prej je večkrat hodil k njemu, od takrat dalje pa nista bila več prijatelja. Po njegovem so četniki ljudje, ki ubijajo hrvatski narod.

Jakob Klemenčič, 21-letni delavec iz Kerestince, priznava, da je šel skupno z drugimi proti Kerestincu, ker je bil prepričan, da je dr. Maček v nevarnosti. Slišal je streljanje, toda kaj se je dogajalo, ne ve. Pravi, da so ženske in otroci po vaseh alarmirali ljudi, ki so se nato zbirali okrog Mihalovičevega gradu. Buto je večkrat videl v četniški uniformi. In vprašanje zagovornika, kaj so četniki je tudi ta obtoženeec izjavil, da so to ljudje, ki ubijajo hrvatski narod.

Bolta Klemenčič, 25-letni delavec iz Kerestince, potrjuje izpoved svojega brata in zatrjuje, da so tudi njega drugi nagovarjali naj gre z njimi v Kerestince. Kaj se je tam odigralo, pa ne ve.

Čuček Pavel, seljak iz Kerestince, star 24 let, ki ga zagovarja bivši predsednik

Katoliške akcije v Zagrebu dr. Protulipac, pravi, da je videl mnogo ljudi, a nobenega izmed obtožencev. O četnikih pravi, da so to dobro plačani ljudje, ki nič ne delajo.

Stjepan Cepuran, seljak iz Kerestince, star 40 let, oženjen in oče petih otrok, se zagovarja slično kakor ostali obtoženci. Neka priča je trdila, da ga je videla oboroženega s sekuro in kolom. Preiskava ni mogla ugotoviti točnosti te trditve.

Zadnji je bil danes zaslišan Pavel Kolarac, 43-letni delavec iz Rakitja in oče četvero otrok. On zatrjuje, da je bil le kratko časa pred Mihalovičevim gradom, da pa je kmalu odšel. Pokojni Buta mu je grozil, da ga bo ubil.

Ob 12.30 je bila razprava prekinjena in se bo nadaljevala jutri.

Gospodarski posveti Male antante

Bukarešta, 7. oktobra. AA. Pod predstvom vodje rumunske delegacije se je začelo zasedanje dunavskega odbora Male antante. Razpravljali so o sodelovanju mednarodnih podunavskih paroplovnih družb držav Male antante.

Dopolne je začel zasedati železniški odbor, ki razpravlja o sredstvih za čim boljše izenačenje in medsebojno prilagoditev sistema eksploatacije železnic v državah Male antante in za čim večjo intenzifikacijo železniškega prometa. Delo tega odbora se deli v tri skupine: 1. izdelava skupnih določb o vzdrževanju prog, signalizaciji in gradnji mostov; 2. izenačenje in osvoboditev carinskih formalnosti na obmejnih železniških postajah; 3. izenačenje železniške statistične službe.

Kongres mednarodne ženske zveze

Dubrovanik, 7. oktobra. AA. Na kongresu mednarodne ženske zveze so razpravljali danes o resolucijah. Uprava zveze se je tople zahvalila ge. St. Croix za njeno 30 letno poštrenovalno delovanje. Mednarodna ženska zveza je danes odobrila vsebino pisma, ki naj se pošlje odboru za podeljevanje Nobelove nagrade za mir. V pismu zahtevajo, da bi se letos podelila ta nagrada bivši predsednici mednarodne ženske zveze lady Aberdeenovi.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska poročila: Viharno vreme na primorju in v južnih krajih. Deževni val je objel vso državo izveniši moravsko banovino. Ponekod v dravski in savski banovini sneži. Temperatura je padla v severozapadnih krajih, v jugovzhodnih predelih pa se je občutno dvignila. Minimalna temperatura Mrzle Vodiče — 3, maksimalna Mostar 21 stopinj.

Zemunska vremenska napoved za danes: Burjasto vreme z dežjem po vsej državi. V goratih predelih severne polovice bo tudi snežilo. Temperatura bo padla povsod razen v moravski in vardarski banovini. Solnce vzhaja ob 5.44 in zahaja ob 17.07.

Zagrebska vremenska napoved za danes: Nestalno, oblačno, dež in sneg, vetrovno in hladno.

Dunajska vremenska napoved za danes: Mraz bo trajal dalje, padavine, zlasti na jugu in jugovzhodu.

Vsem, ki so ga poznali, sporočamo, da je izdihnil svojo blago dušo v 81. letu svoje starosti, previden s svetotajstvi za umirajoče, naš papa, stari papa, tast in gospod

FRANJO ZAGORJAN

POSTNI UPRAVNIK V POKOJU

Pogreb se bo vršil dne 9. oktobra ob 16.30 na pokopališču pri Sv. Janezu.

CERKNICA, dne 7. oktobra 1936.

Zaljubljeni rodbine:

Zagorjan, Majcen in dr. Oberman

Bela katastrofa naših krajev

Sneg je povzročil izredno hudo nesrečo in milijonsko škodo

Ljubljana, 7. oktobra. Snežni plaz, ki so ga mrzle sape, prekršene z zmerom novimi rezervami toplega morskega zraka iz južnozadpadne smeri, sprožile na vsem ozemlju Slovenije, je danes že drugi dan neprestano zagrinjal zemljo z belimi kristali. Od visokih alpskih grebenov pa tja na vzhodni rob Slovenskih gor, v ravnine Prekmurja, daleč tja k morju do Raba, visokih planot Gorskega kotara in v ravno Posavje pod Zagrebom je bilo zastrto nebo in zagrinjala zemlja v gostem metežu. Snežna odeja se je kopičila, dobila oporo še tam, kjer zelo mokri sneg sploh ni mogel ostati.

V ranem jutru so se dramila naša mesta in vasi v pravem zimskem stanju. Težko snežno breme je leglo na ulice, polja in travnike. Pripognilo je k zemlji šibko, še zeleno drevje listavcev, potlačilo podse pozne poljske pridelke, ki jim je bilo namenjenih še nekaj dni jesenskega sonca za zorenje. Ožono obzorje, zastrto z gostim plesom kosmičev je skril v sebi mnogo gorja, od žuljavih rok kmeta do tragičnega slovesa drobnih ptic selivk, od

lačnih gozdnih četveronožcev do sladkega grozdja v s snegom obteženih brajdah naših gor. In kakor se je vsa priroda znašla, navajena vse leto nadpovprečne toplote, nepričakovano v prezgodnjem hladu, prav tako je prinesel prvi zalet snega vse polno skrbi v naše domove in javne urade, ki jim je mokro breme potrgalo telefonske vezi.

Kronika današnjega dne, ki smo jo prejeli iz raznih krajev Slovenije, odkriva žalostne posledice naglega vremenskega prevrata na predvečer zime. Povsod je vztrajni metež sipal na zemljo predvsem skrb, kaj bo s poslednjim grizljajem pridelka, kaj z našim zdravjem, če se zastrto nebo kmalu ne bo razvedrilo. Kajti zimski opomin, ki se je letos tako zgodaj spustil k nam, lahko skriva v sebi še težjo posledico. V nagli odjugi, ki utegne nastopiti, ko bo zmanjkalo rezerv mrzlega zraka, bo mnogo preveč vode za struge naših rek. Te bodo le težko odvajale silen pritisk talece se snežnice. Da bi nam saj povodnji prištedile žalostno poglavje jesenske kronike, ki jo prinašamo v naslednjem:

V gozdovih in parkih kakor po bitki

Po hudih neurjih in vremenskih katastrofah hite vsi, ki jih skrbje posledice v prirodi, gledat škodo v našem najbolj dragem in zadnja leta zgledno kultiviranem parku Tivoliju.

Podrta debla, razklani ali namoljeni orjaki, mladi topoli pa pod težo snega sklonjeni kakor žaluzije, v glavni aleji ob ribniku odčesane veje, pokončani cvetlični nasadi — vse je grozotno pričalo o katastrofi, ki je zdaj naša. Sneg je padel na delu, da odpravljajo ruševine, zalo se zopet ozel ogledovalcem okrog polnočnega večerja, ki so se nadejali, da bodo videli sliko. Prepričali pa so se lahko, da so razen namoljenega drevja najbolj prizadeti oni nasadi, kjer je sneg pokončal izbrane cvetlice, ki jih bo treba prihodnje leto s težkim denarjem nadomestiti. Kar se je dalo rešiti v prezimolišču, so delavci takoj pospravili iz parka.

Popoldne je bilo v Tivoliju skoraj prazno. Le redki prijatelji ptic se upajo po brozgi do dreves, kjer so zmerom krmili ptice. Toda tam jih navadno ne dobe več. Skoraj vse so se zatele med mlado smrčje pod tivolskim Montecarlom. Ptice so vse preplenele od nočnega lomljenja vej in vsipajočega se snega. Vendar pa pridejo — čeprav nekoliko plašno — na roko, če jim človek kaj dobrega prinese. Se s kruhom so zadovoljne. Občina naj postavi krmilnice po vseh krajih, kjer se ptice zadržujejo. Ljubljancem pa prosimo, naj poskrbe, da te hišice ne bodo nikoli prazne. Veverice ni videti, najbrž so se poskrile po duplih in gnezdih, kjer bodo čakale, da bo sneg ponehal.

Raztrgano telefonsko omrežje

V mestu kakor na deželi je težki mokri sneg povzročil zlasti veliko škodo na telefonskem in telefonskem omrežju. Zjutraj je marsikateri telefonski naročnik zaman klical, saj je samo v Ljubljani bilo okrog 300 zvez pretrganih. Delavci tehnične terenske sekcije, ki jo vodi inž. Podboj, so se takoj zjutraj ob 6. podali na delo. Sekcija nima stalnih delavcev, temveč jih po potrebi in po kreditu najame, večina jih naroči iz Kresnice. Davi se je četita teh delavcev pod vodstvom brzojavnih mojstrov razšla v šest rajonov in so kmalu ugotovili, da so najbolj poškodovana ona omrežja, kjer je največ drevja in so odlomljene veje padle na žice. Tako so bile zlasti prizadete zveze v Rožni dolini, na Viču, ob Tivoliju in drugod ob parkih in na periferiji. Ves dan so bili delavci na delu, popravljali in zvezovali so, toda ker je neprestano snežilo, so se zveze vedno znova prekinjale in bodo delavci še čez noč na delu, da vsaj sproti vzpostavijo, kar se da popraviti. Za jutri pa je naročen številnejši kader delavcev iz Kresnice.

V medkrajevnem prometu vodi vzdrževanje brzojavnih in telefonskih prog inž. Eržen. Zjutraj in dopoldne so bile medkrajevne zveze silno slabe, do popoldneva pa je že uspelo obnoviti z Zagrebom tri direktne zveze, potem zvezo z Dunajem, slab-

ši pa sta bili zvezi z Beogradom. Poizkusiti je bilo treba z različnimi kombinacijami. V bližnjem medkrajevnom prometu (do Kranja, do Kočevja, do Zidanega mosta) so bile zveze zadovoljive, najslabše pa je bilo stanje na Dolenjskem, od koder tehniška terenska sekcija še popoldne ni mogla dobiti točnih informacij, kje povsod so omrežja poškodovana in kakšne vrste so poškodbe: ali so povzročene od teže snega ali od vej in podrtih debel. Na Gorenjsko je bilo treba poslati delavce iz Ljubljane, dočim imajo dolenjski uradi svoje delavce. Za jutri zjutraj je tudi sekcija za medkrajevni promet naročila večje število delavcev iz Kresnice. Gmotne škodo za enkrat ni mogoče oceniti, ker se omrežje zaradi vnočnega naletavanja snega dalje trga. Območje sekcije za vzdrževanje medkrajevnega prometa pri ljubljanski poštni direkciji sega do Zidanega mosta, na štajerski strani skrbi za to Maribor.

Zaradi potrganega omrežja je močno trpel tudi železniški promet. Železniška direkcija je takisto zjutraj poskrbela, da so odšli delavci popravljati omrežje in so bili na delu do poznega večera. Celo signalne žice, ki sicer teko pod zemljo in le tu in tam pridejo na dan, so mestoma močno poškodovane.

dobivajo elektriko Zgornja in Spodnja Šiška in Dravice, vodi iz Tacna pod bribom v Zgornji Šiški in nad Galetovim gradom. Ko je sneg začel lomiti veje in drevje, se je vod pretrgal. Ugasnile so vse luči, ustavili so se obrati, ki so navezani na električno strujo. Obe Šiški in Dravice so potem bili v temi vso noč in so ostali brez toka vse do noči, ko se je spet posreželo obnoviti zvezo. Priklonili so glavni vod na stari kabel, ki vodi iz Tivolija do transformatorja v Šiški. Na splošno veselje so ob 18.15 luči spet zasvetile in je bilo konec celodnevnega neželjenega počitka.

komur, ki je bil užil v lepi jesenski prirodi, je lahko žal za izrednim dnem. V noči od nedelje na ponedeljek so se jele dvigati iz Save megle, v ponedeljek se je še kadilo v planinah. V noči od ponedeljka na torek pa je pričelo deževati in v pogloma snežiti: drevje in trate, zelene skoraj kakor pomladi, še brez zlatih lis, je polagoma zagrinjal bel mrtaški prt. Veje so se pričele kriviti in lomiti pod silno težo mokrega snega, ki se je venomer vsipal kakor v najhujši zimi.

Skrbni sadjarji otrsajo sneg z mladih

dreves. Zalostno gledajo iz hiš kmetje, ki imajo na polju sicer dozorelo, toda še ne požeto ajdo. Slana je do torka prizanašala, toda kar je pustila ona je pobral sneg. Zelo žalostno pa je med krilatci. Lastovke je prignal že prvi mrzli val. Stotine tujih selivk so obupno obletavale hiše, posebno podstrešja, iščoč hrane in zavetja. Mnogo njih je baje poginilo v Podnartu, kjer so se zbirala večja krdeca. Komaj pa se je spet segrelo in so ponehali vetrovi, že ni bilo več lastovk. V Bohinju so letale v nedeljo jate divjih golobov, ki so ču-

Zbeganost v Slovenskih gorah

In vinogradi? Kakor so se glasila opoldanska poročila, ne sneži po Belokrajini, kjer je trgavev v glavnem že opravljena. Hribi so zasneženi, ravan pa ne prehudo. Vinška letina ni slaba, peronospora ni storila večje škode, ker so vinogradniki pravočasno in marljivo škropili trte. Drugačnja slika pa je po dolenjskih in zlasti po štajerskih vinogradih, kjer trgavev še ni opravljena. Tu bo naprtil sneg veliko škodo. Po toči, snegu in posledicah trsnih boleznih računajo da so naši vinogradniki letos utrpeli najmanj 80 milijonov Din škode.

Ivanjkovci, 7. oktobra

Vinogradniki v Slovenskih gorah je zgodnji sneg usodno zadel. Vse je zbegano nad nenadnim pojavom. Snežiti je začelo v ormoških in ljutomerskem okraju v torek in je takoj prvi dan obležalo nad 15 cm snega. Trgavev se je komaj šele pričela, vendar je šele 5% vsega grozdja potrganega. prvi dan se ni bilo bati škode, pač pa ljudje strahujejo pred tem, da utegne temperatura pasti in bi grozdje zamrznilo. Prebivalci ormoško-ljutomerskega srezu s strahom pričakujejo, kako se bo vreme nadalje razvijalo.

Maribor, 7. oktobra.

Tudi na Štajerskem je snežilo vso noč in danes ves dan. Sneži prav gosto. V Mariboru je vse pod snegom. Na pohorskih in kozjaških vrhovih ga je ponekod že 40 in več cm. Po gorah je sneg napravil veliko škodo, ker je polomil mnogo mladega drevja. Bati se je, da bo tudi promet po-

Trume lastavic propadajo

Izmed vseh ptic selivk je povzročil snežni nalet največjo tragedijo lastovkam. Dočim so se naše lastovke večji del že odselile po Malem šmarnu, je lepo vreme do zadnjega zadržalo v severnejših krajih še cele trope teh vedno živahnih, žgolečih

ptic. Zalostno je gledati in poslušati ptice, ki jih je prehitel mrz ali pa sploh mislijo ostati vso zimo pri nas. Ko se je v torek zdanilo in je še lahno deževalo so sinice po svoji jesenski navadi poskušale še precej živahno jutranji ciciati. Toda ko je pričelo snežiti, je vse umolknilo, opoldne pa je že potrkala na okno z drobnim kljunčkom rdečeglra taščica. Našla bi sicer še hrano, toda bržčas jo je zeblo, zakaj niti živali, niti rastline še niso pripravljene na mrz.

Vprav v tem pa tiči nevarnost za vso prirodu, ki je letos videti še popolnoma nepripravljena za takšen sprejem. Po izkušnjah zgodnjega snega v prejšnjih letih se vendarle še lahko nadajamo, da bomo na deželi pospravili pozne pridelke še ob lepem vremenu.

polnoma zastal, če bo sneg še nadalje naltaval.

Kakor v Slovenskih gorah preti tudi obmejnim vinogradnikom in kmetovalcem katastrofa. Pogled v vinograde je obupen, jagode odpadajo, trsje se nagiba pod snegom. Cesar ni opravila peronospora, je dopolnila prezgodnja zima. Če mrz ne odneha, bodo jagode popokale in bo ves pridelek propadel. Sneg je napravil ogromno škodo tudi v sadovnjakih. Mnogo drevja je polomljenega.

Hudo prizadeta Dolenjska

Ne samo v Ljubljani, ker je mokri sneg povzročil mnogo škode po vrtovih in sadovnjakih, temveč skrb je prizadejal zgodnji sneg kmetom na Dolenjskem. Marsikje je ostal na polju še pozni krompir, zelje, repa in po večini še vsa ajda je obležala pod snegom. Posebno v Suhi Krajin, kjer so ljudje navezani na pridelek skopu odmerjene zemlje, bo povzročil zgodnji sneg nepopravljivo škodo. V vsej naglici so pobrali z drevja pozna jabolka in hruške. Najstarejši ljudje v vinorodni Dolenjski pa ne pomnijo, da bi grozdje, ki so ga še zmerom pravočasno obrali, trgli izpod tako zgodaj zapadlega snega.

V Novem mestu je začel v torek okrog 5. zjutraj padati sneg v gostih snežinkah. Naltaval je do opoldanske ure z malimi presledki. Na Gorjancih in kočevskih hribih je zapadlo okrog 30 cm snega. Mrz je prignal v mesto na slotine lastovk, ki so vse premlele posejale po brzojavnih žicah in hišnih fasadah. Zlasti veliko se jih je nagnetlo po zidovju mestnega magistrata.

ptic. Za čudo jim nagon ni pravi čas vel na pot in niso slutile preteče katastrofe. Ko je pritisnil hlad, so se hitro odpravile na jug, a so prav v naših krajih natele na snežni melež in mrz ter ostale brez živca. Vse premlele so se večraj in

DANES VELIKA PREMIERA!
Po istomestnem popularnem romanu L. Ganghoferja! Odlični igralci in nepozabna vsebina.

GRAD HUBERTUS - „ORLOVO GNEZDO“
KINO UNION Tel. 22-21

Žrtvovanje malega junaka odkriva žalostno socialno sliko

V samotnih krajih na Čabranskem vlada silna siromaščina

Ljubljana, 7. oktobra.

Tragična zgodba o Ljubiju Bartolu, 13-letnem junaku iz požarne katastrofe v Dragi nad Čabrom, je v vsej naši javnosti napravila globok vtis. Dasi so njegove poškodbe izredno hude, vendar se mu stanje polagoma obrača v okrevanje in zmerom trdnješe je upanje, da ga bodo mogli zdravniki obraniti življenju.

Ves je opečen

Jasno pa je, da mu bodo posledice velike nesreče ostale za zmerom in Ljubi bo do konca ostal dvakrat siromak, če ne bodo ljudje, predvsem pa vse poklicane instance njemu in njegovim izdatno priskočili na pomoč.

Fant je po vsem životu tako opečen, da je pogled nanj strahoten. Obraz mu je iznakažen do kraja, verjetna pa je tudi nevarnost, da izgubi vid, kar se pri velikih opeklinah večkrat dogaja v zvezi sstrupi, ki nastajajo v organizmu zaradi zadržane kožne transpiracije. Nič ni gotovega, kako bo z njegovimi udli, zlasti z rokami pa s komolci in koleno, vendar se zmerom upamo, da ga bodo zdravniki obvarovali najhujšega. Danes dopoldne so ga vnovič vrgli — in z vato in povoji je tako obložen, da komaj še gleda iz njih — a bolečine, ki so združene s takimi posli, je prenašal s prav heroičnim potrpljenjem. Ker mu je treba miru, so mu za zdaj prepovedali obiske, a ko poteče nekaj dni in si bo malo opomogel, se bo tragičnega junaka iz Drage gotovo spomnil tudi marsikateri neznanec, da mu s skromno podporico vsaj malo olajša gorje.

Življenje, ki ni vredno življenja...

Rešene, izdatne in takojšnje podpore pa je nujno potrebna tudi vsa Ljubijeva družina. Oče in mati sta s peterimi otroki rešila iz požara prav samo golo življenje, iz gorečih biše so planili sredi noči v samih srajcah in brez vsega. Razen obleke in pohištva jim je pogorel tudi ves poljski pridelek, a kakor nalažje je prav tedaj, ko so praznih rok ostali pod milim nebom, začelo snežiti. Bartolovi sosedje so sicer dobri ljudje, a kaj pomagajo, ko so sami skoraj brez izjeme veliki reveži. Vasi med Ločem in Čabrom so navezane na delo in zaslužke po gozdovih, a v letih gospodarske krize je les povsem zastal in beda je zajela ljudi. Skoraj edino, kar vržejo skromne njivice, je krompir in tega si pogostokrat tudi neslanega kuhajo za zajtrk, kosilo in večerjo. Gotovega denarja boste težko našli po teh hišah, na je razumljivo, da so mogli sosedje od blizu in daleč nositi Bartolovim le toliko krompirja, da ga bodo imeli za prvo silo.

A kje so ostala živila, obleka, perilo, obutev, pohištvo, poljsko orodje, kje je novi dom, brez katerega ljudje vendar ne bodo mogli živeti? Glede perila, obleke in obutve je pomoč pač še posebej nujna, saj je znano, da kmetje po siromašnih krajih ne premorejo toliko tega, da bi mogli komu odstopati od svojega deleža. Tako nas je gdnja. Pavla Turkova, učiteljica iz Drage, ki se je s požrtvovalno vneto zavzela za pogorelo družino, ki je tudi Ljubija z njegovim očetom spremlja v bolnišnico in ki nas je še posebej naprosila, da napišemo vse te besede, opozorila na dejstvo, da Ljubi in njegovi prav gotovo ne bi doživeli pri požaru tolikšnih poškodb, če bi bili imeli na sebi nekaj več in boljše perila, ki bi jih moglo braniti pred nesrečo. Beda je v resnici tolikšna, da so ljudje že povsem otopleli. Ne tožijo, ne prosijo več, a otopleli so tudi mnogi med onimi, ki jim je stiska znana in ki bi bili po človeških in božjih postavah dolžni pomagati. Tako se je pred kakšnimi 14 dnevi pripetila v Dragi neka druga nesreča, ki je prav tako v zvezi s samo z revščino, a preko katere je šla javnost skoraj brez čuta. Nekega 17-letnega kmečkega fanta iz Retji, ki je vozil visoko naložen voz lesa iz gozda, je ob pretežkem delu vrglo pod kolesa, da mu je tovor šel čez prsi in je na mestu umrl. Ljudem je postalo že močno vseeno, ali jim je dobro ali gorje, a tako vendarle ne bo moglo iti dalje.

Daleč je do Zatreba

Položaj, v katerega je Bartolova družina vrgel požar, je v resnici brezupen, če se javnost ne bo zganila zanjo. Kakor smo že zabeležili, je bil dom še iz časa pred vojno zavarovan za dobrih 1000 goldinarjev. Gospodar je plačeval po 7 Din zavarovalnine na leto, ki si jih je s težavo pritrgal. Če so bili vsi obroki in vse formalnosti v redu, bo torej lahko pričakoval od zavarovalnice okrog 500 Din. Pogorelo pa mu je, kakor smo že večraj zapisali, za okrog 60.000 Din. Nesreča je že sama po sebi združena z velikimi izdatki, kakršnih bi družina niti v svojih najboljših srečnih časih ne zmogla kar tako. Tako je n. pr. zdravnik, ki je prišel k Ljubiju iz Čabra, za vizito računal 150 Din, a prevoz z reševalnim avtom ljubljanske občine velja 900 Din. Nesrečni oče tolikšnega računa ne bo mogel poravnati, a poravnati ga ne bo mogla niti občina, saj vemo, da so občine po pasivnih okrajih dandanes samo še nekakšne zadržge stiske. Nesreča je vrhu tega hotela, da je Draga po zadnjih razmejitvah med dravsko in savsko banovino ostala s Čabranskim okrajem pod Zagrebom, ki pa je za te zapuščene gorske slovenske vasice ravno toliko

Čisti temeljito ter ne škoduje zobem

Odol
ZOBNA PASTA

danes spet pojavile lastovke v skupinah v Ljubljani in — kakor poročajo, v raznih krajih Slovenije. Po strugi Ljubljanske so se spreletavale in lovile marces, iskale zavetja na Prulah, razgubile so se po Barju, Obupane so naposled poiskale zavetja na prizidkih hiš. Niso se mogle več orientirati in v dane v usodo so se dale prijemati. Nekateri so jih polovili večje število, takoj jih je neki geometer prijel okrog 100.

Po naših poročilih z dežele so se lastovke ponekod zatekale naravnost v kuhinje, največ pa jih ždi po prizidkih, pod napušči in podstrešjih. Zlasti velike jate so se zgrnile v Radeče, priletele jih je mnogo nad tisoč in so premražene in lačne poiskale zavetja po nazidkih domačije trgovca Arturja Nachbarja in tam okrog. Trgovski pomočniki in ostali usmiljeni ljudje so se takoj podali na lov, lastovke so se dale mirno prijemati, in so jih tako rešili smrti v mrzlu. Toda zdaj se je pojavilo še važnejše vprašanje: kako naj jih prehranijo. Ljudje z dežele in iz mesta so prosili po telefonu navodil, kako naj lastovke prehranijo in kako naj jih spravijo do morja, saj v takem stanju ne morejo izdržati dalje, kakor k večjemu se en ali dva dneva.

Ornitološki zavod v Ljubljani je že od nedelje dalje po hudi slani prejel od okoličancev cele skupine lastovk, katere je potem hitro odpravil v Split. Bilo jih je okrog 200. Zoološki zavod na univerzi pa je v teku večerajšnjega dne prejel 26 lastovk, verjetno pa je, da jih bodo ljudje zdaj prinesli še cele zaboje, nakar bo hitro poskrbljeno za njihovo odpravo do morja.

Prehrana lastovk v takih snežnih dneh je izredno težavna. Edini uspešen način prehrane so namreč sveža mravljinčja jajčca, ki pa jih je zdaj hudo dobiti po gozdovih. Suhih jajč lastovke ne jedo, trdi črvov nočejo, muh pa ni. Ornitologi sodijo, da se izgubila okrog Ljubljane še kakih 2.000 lastovk, ki so najbrž zapisane smrti.

Naš naročnik nam piše: Zadnjič ste priobčili povzetek raznih društvom za zaščito živali, naj poskrbe za primer, da bodo lastovke v naših krajih omagale. Zdaj se vidi, kako je bil vaš poziv upravičen. Toda kakor vse kaže, se ta društva niso pobrigala za usodo ubogih ptic. Ali je res namen raznih društev samo to, da se volijo predsedniki in da se »seje« pri cvičku?

Najlepši film sezone, posnet v kraljevstvu narave, v visokih bavarskih Alpah in njenih prostranih gozdovih.

Neizpolnjena želja

Pa ko smo zapisali že nekaj števil, naj jih pripišemo še par o malem Ljubiju. Priiden in podjeten, kakor je bil zmerom, si je razen tega, da je bil doma pri vsakem delu, našel posla še pri nekem peku, da mu je raznašal kruh po vaseh. Od koša je zaslužil po 8 Din, ki jih je skrbno branil, da je nakupil kakšnih najbolj potrebnih reči. Ko je požar zatekel njegov dom, je imel od svojega bogastva prišedenih še 6 Din, ki jih je imel na srečo sparljene na varnem. Ena njegovih velikih, pekočih želja že dolgo sem je bila, da bi si kupil majhno želno svetilko, zakaj pri hiši mnogokrat ni bilo ne petroleja ne sveče in z bratcem sta morala v podstrešno izbo vsak večer v temi spat. Zaman je Ljubi želel, ostal je brez takšne skromne, majhne, cenene svetilke in prav zavoljo tega je tudi v dobrih meri doživel svojo katastrofo. Ko se je v usodni noči zdrnil iz globokega spanca in videl, da hiša gori, mu je krvavo manjkalo prav te svetilke, da bi se bil mogel prvi hip orientirati v temnem prostoru. Tako se je zgodilo, da mu je ob tej tragediji uril svetil samo požar, a njegovi zublji so svetili njemu in njegovi družini samo v pogubo. Tako je nam preostala samo bridka naloga, da kličemo vsa živa, po človeško bijoča srca na plan in za nesrečnike prosimo nujne pomoči.

Kr. banska uprava za deveti oktober

Kr. banska uprava objavlja: Dne 9. oktobra obhajamo drugo obletnico smrti blažepokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Uedinitelja. Na vseh državah in samoupravnih poslopih se morajo tega dne izobesiti državne zastave na pol droga, javni uradi tega dne ne uradujejo. Prebivalstvo se vabi, da na ta dan razobesi na svojih hišah žalne zastave, kakor tudi, da omenjenega dne, ki naj bo posvečen spominu nepozabnega Viteškega kralja, v svojih zasebnih stanovanjih ne izvaja nobene vesele ali hrupne glasbe. Lastniki obrtnih in trgovinskih obratov se pozivajo, naj imajo 9. oktobra dopoldne med 10. in 11. uro zaprte svoje lokale.

Kupujte domače blago!

**Pol stoletja že deluje CMD,
darujmo še za pol stoletja!**

Dva bojovníka v Ženevi

Francoski min. preds. Leon Blum in angleški zunanji minister Eden

Devalvacija

Mazvrednotenje valut so poznali ljudje, odkar kujejo denar. Diogenes, grški modrijan, je moral bežati iz svojega rojstnega kraja Sinopa, ker je kot zakladnik tega mesta zmanjšal količino plemenite kovine v denarju. Pozneje je živel nesrečen kot emigrant v svojem znamenitem sodu v Korintu.

Poznamo dva načina za poslabšanje valute: inflacijo in devalvacijo. To so težka zdravljenja gospodarstva. Izolani zdravnik ga zavračajo, pristaši naravnega zdravljenja v gospodarstvu pa se potegujejo fanatično zanj. Z zadostnim pogumom, pravijo, se je mogoče s to kuro iznebiti državnih dolgov. O prednostih in škodljivosti tega ali drugega načina pa narodno gospodarstvo še ni izreklo zadnje besede. Narodno gospodarstvo se sploh ne more ponašati z zaključeni spoznanji, kakor vse kaže. Zdi se marveč, da spada z etiko, antropologijo, notranjo medicino in še kakšno sorodno stroko med tiste znanosti, ki se jim duševna vsebina omejuje na zgodovino svojih zmot. Kjer se strokovnjaki lahko krvavo zmotijo, mogoče ne

bo škoda, če si ogledamo predlog nekega laika.

Kaj bi nastalo, če bi uresničili idejo, s katero se je znameniti Einstein samo igral: da bi zmanjšali meter za 50 odstotkov njegove dolžine? Marsikaj:

Kdor je doslej potreboval 4 in četrta metra blaga za popolno obleko, bi potreboval v bodoče 8 in pol metra — to bi imelo za posledico pravilčno poživitev tekstilne industrije. Pri tem bi seveda veljal novi meter samo polovico v denarju. In kdo bi imel korist od tega? Konzument vendar, ubogi konzument. Naši brzovalci so vozili doslej recimo 60 km na uro. Po novem bi jih opravili brez večjih stroškov 120.

Na ploščini bi pridobili ogromno. Stari kvadratni meter bi vendar štel štiri nove. In kilogram? In tona? Kilogram je — sedaj — teža kubičnega decimetra vode. Po novem bi tehtal komaj osminko starega.

Žita bi pridelali po novem osemkrat toliko, kolikor danes. Postali bi veliki, bogati in srečni. Državniki, ki bi se upali uresničiti takšne načrte, bi z dvakratno višino prekašali vse državnike, kar jih je kdaj bilo. Róda Róda

Koliko kilometrov prehodi človek na dan

Ameriški statistični urad preseneča javnost prav pogostoma s svojevrstnimi statistikami. Sedaj je izračunal, koliko kilometrov napravi človek povprečno v svojem življenju. Gospodinja, pravi statistika, prepotuje samo v svojem domu vsako leto kakšnih 5.000 km, povprečni človek naredi 13 km na dan, ženska, ki hodi nakupovat, prepotuje tudi 15 km na dan, plesalec prepleše na večer povprečno 2 km, girl povprečno 8 km, zdravnik brez avta napravi najmanj 30 km. Rekord ima seveda pismošča s povprečno 35 km na dan.

ZA ŠOLSKO DECO

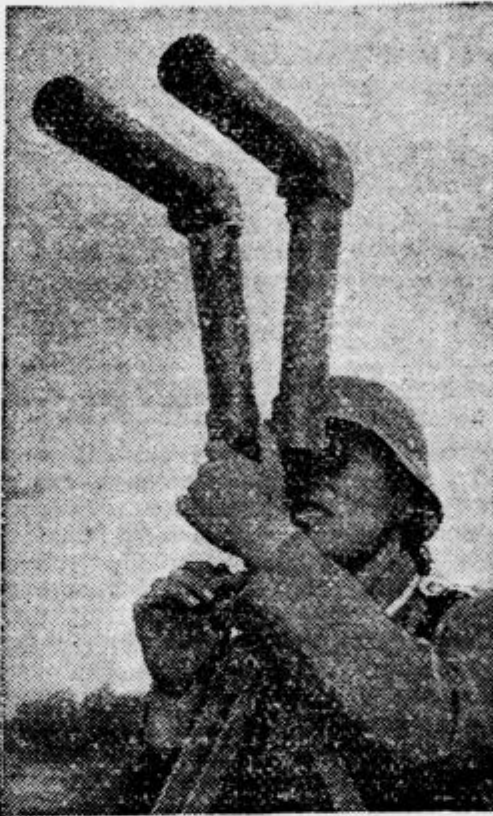
Telo si moramo vsak dan umivati, posebno glavo, vrat, prsi in usta. Preden jemmo ali se dotaknemo jestvin, si moramo vedno umiti roke. Nohti morajo biti vedno ostriženi in osnaženi. Obleko in čevlje si moramo vsak dan osnažiti prahu in nesnage. Pred šolskimi vrati si moramo vedno čevlje obrisati, da ne nesemo umazanosti v šolsko sobo. Na tla ne smemo pljuvati in stranišču ne ponesnati.

Nečiste vode ne smemo piti, prav tako ne alkoholnih pijač.

Stati in hoditi moramo ravno, med sedenjem pa držati gornje telo kolikor mogoče ravno.

Povedati moramo učitelju, če se čutimo bolni ali imamo doma kakšno nalezljivo bolezen.

Z jesenskih manevrov nemške vojske

Nemčija oficijelno neprestano zatrjuje, da podpira mirovne tendence. V praksi pa izgleda ta stvar precej drugače. Na sliki vidimo topniško opazovalno stražo z vojaškim daljnogledom

Innsbruški Landru

Tri zaročenke — tri smrti — izkoriščevalec, izsiljevalec in morilec

Pred porotniki v Innsbrucku stoji neki Heinrich Marik, ki je obtožen, da je umoril dve, morda celo tri ženske, in sicer na premišljen in grozovit način, ki spominja na grozodejstva proslulega Landruja.

Marik je bil trikrat zaročen, njegove zaročenke pa so umrle pod zelo sumljivimi okoliščinami. Prvo so potegnili nekega dne mrtvo iz Ina. Sicer so ga osumili, da je bil pri tem »samomor« pomagal, pa mu tega niso mogli dokazati. Obe drugi zaročenki je zastrupil s svetilnim plinom. Pri tem je postopal tako previdno, da so smatrali prvi zločin dolgo let za nesrečo, drugega pa isto tako nekaj časa za samomor nesrečnice.

Marik, ki šteje danes 38 let, je imel pri ženskah mnogo sreče. To je izkoriščal temeljito in se je dajal od njih podpirati. Ko je njegova prva zaročenka, služkinja, baje prostovoljno poiskala smrt, se je poročil s 17letnim dekletom. Tedaj je bil orožnik. Čez nekoliko let je ženo in dva otroka zapustil in se preselil v Gradec, kjer se je seznanil z neko gledališko šiviljo, od katere se je dajal vzdrževati pet let, dokler niso nje našli nekega dne usmrčeno s svetilnim plinom. Čez nekaj časa se je vrnil v Innsbruck, kjer se je seznanil z nameščenko neke zavarovalnice. Ta mu je dala vse svoje prihranke, potem pa so jo našli usmrčeno isto tako s svetilnim plinom. Še le sedaj so ga na podlagi raznih ovad in prijav v zaporu je čez nekaj dni napisal patetično priznanje. To »izpoved« pa je prekal. Razen obeh umorov je obtožen še

35 drugih zločinov. Vsem ženskam, ki je imel z njimi razmerje, je izvajal denar, jim ga poneverjal, jim ga tudi izsiljeval.

Če ne veš — zdaj izveš

V nekem londonskem listu si bral pred kratkim lahko naslednji oglas: »Energičen mož, star 106 let, mladostne zunanosti, z dobrim znanjem jezikov, išče takojšnje namestitve.«

Menda samo v dveh krajih na svetu lahko vzameš živali s seboj v krščanske cerkve. Eden teh krajev je v francoski Provansi, kjer prihajajo verniki k polnočnici z jagnjati. Drugi kraj pa je Siena v Italiji, kjer konje, ki se udeležijo vsakoletnih slovitih velikih dirk, neposredno pred temi dirkami ob oltarju blagoslovijo.

Mnogi ljudje trpe za kronično vročino, ne da bi bilo mogoče ugotoviti vzrok. Nekaj ljudi imajo v svojih očeh konstrukcijsko napako, tako da vidijo samo del predmeta, na katerega so usmerili pogled. Človeka, ki gre pred njimi, vidijo n. pr. samo polovico.

Perijski balzam, ki ga uporabljajo za vnetja in rane, pridelujejo iz smole neke južnoameriške rastline.

Beseda paradiz je zelo stara in izvira menda iz stare perzijske. Prvotno je pomenila ograjen vrt in šele sveto pismo ji je dalo nje sedanjí pomen.

Ko so gradili prvo kitajsko železnico, je bilo ljudstvo tako gorčeno, da je morala vlada tirnice končno spet spraviti in lokomotive pometati v reko.

Eno najmirnejših velemerst na svetu so Helsink, kjer je prepovedan vsak ropot in šunder na cesti, trobljenje avtomobilov, zvonjenje cestnih železnice, izklicavanje časnikov, igranje na lajno itd.

Preden je Španka postala republika, je bilo videti pri vseh procesijah, ki se jih je udeležil kralj, prazno kočijo, ki so jo imenovali »coche de respeto«, ki je vozila pred kraljevo kočijo in je bila namenjena — Svetemu duhu.

Barvni bliski niso nič nenavadnega. Zavoljo dežja, dima in drugih primesi v zraku med opazovalcem in bliskom je videti bliske čisto v popolnoma različnih barvah. Opazovali so rdeče, rumene, zelene, vijolične, oranžne, modre in bele bliske.

Fantastično naravno čudo je Jama kresnic na Novi Zelandiji. Strop te podzemljake jame je pokrit z milijoni kresnic, ki ne izžarevajo samo svetlobe, temveč spuščajo tudi svetiljačice se, lenke niti, s katerimi love žuželke, od katerih se preživljajo.

Milo iz tobaka

V polječelskem poskusnem zavodu v Pescari (Italija) so delali poskuse za inposkusi so bili uspešni. V teh semenih so poskusi so bili uspešni. V teh semenih so dobili 30 odstotkov olja, ki se da prav dobro uporabiti za izdelavo mila. Ostanke semen so dobra krma za živino.

Zadnja pot ciganskega kralja

O pogrebu ciganskega kralja Petra Badosa smo poročali prošli teden. Pokopali so ga v St. Pöltnu z ogromnim spremstvom. Moški sorodniki so korakali za krsto v smokingu, ženske (na sliki) pa v žalnih oblačilih

Pilotova vdova na odru

Smrt moža so ji sporočili pri skušnji, tri dni pozneje pa je s svojim smehom zabavala vso hišo

Znani angleški letalec, stotnik T. Campbell Black, ki se je pred kratkim tragično ubil, je zapustil vdovo, popularno londonsko komičarko Florence Desmondovo. Bila je baš pri odrskih skušnjah, ko so ji prinesli vest o smrti nesrečnega moža. Seveda se je sedela na stol in so jo spravili v neki sanatorij.

Navzlic temu ni odpovedala sodelovanja v igri, v kateri je imela vodilno vlogo. Že po treh dneh je prišla spet k skušnjam. Kakšna, si lahko mislimo, vendar se je z energijo premagala. Nekoliko dni pozneje je

nastopila v Victoria Palace. Bila je veliki uspeh večera, ki je obstojal iz raznih revialnih in komičnih nastopov ter kratkih iger.

Ga. Desmondova je zakasnila nastop sicer za eno uro, ker je bila pred tem na zaslisanju zavoljo nesreče svojega moža, toda ko se je pojavila, jo je občinstvo pozdravilo s tako dolgim in toplim aplavzom kakor še nikoli. Kmalu je premagala svojo pobitost in je dolgo časa zabavala vso hišo, ki ni mogla iz smeha in ki ji je neprestano viharilo ploskala.

Mary se je poročila — z najboljšo prijateljico
Zopet se je sportnica spremenila v moškega

V Londonu se je zgodil podoben primer spremembe spola kakor na Češkoslovaškem s sportnico Zdenko Kubkovo, ki se imenuje danes Zdenek Koubek. Spet se je deklet spremenilo v moškega in ta sprememba je celo sprožila zakonsko zvezo.

Mary Edith Westonova se je rodila pred 30 leti. Od leta 1924 do 1930. je bila najboljša strelka med angleškimi ženami, 1927 najboljša metalka kopja. Njena stalna prijateljica je bila Alberta Brajeva. Pred dvema mesecema je dr. Broster v bolnišnici Charing Cross izvršil nad Mary Westonovo operacijo, ki jo je spremenila v moškega. »Gospod Mark Weston, ki je zrasel kot de-

kle, je sedaj moški in bi moral kot takšen nadaljevati življenje, se je glasilo spricvalo, ki ga je dr. Broster izdal za oblast. Da-li je Westonova oziroma Weston pripravila za zakon in da-li more postati oče, o tem ne pove Broster ničesar. Gospod Mark Weston je te dni vsakakor naznanil, da se je poročil z gospodično Alberto Brayevo.

V spomin polarnemu raziskovalcu

Kolajna v spomin francoskemu raziskovalcu Charcotu, ki se je s svojo ekspedicijsko ladjo »Pourquoi pas« ponesrečil v islandskih vodah

A NEKDOTA

Franc Molnar se je razgovarjal s prijatelji. »Povej, Franc« mu je dejal eden med njimi, »ali imaš dobro stanovanje?« — »Naravnost sijajno«, je odgovoril dramatik. »Šest sob!« Prijatelj ga začuden gledajo. »Da, šest krasnih sob, je potrdil Molnar. »Eno na Dunaju v Imperialu, drugo v Budimpešti v Hungariji, tretjo v Benetkah v Danieliju, četrto v Karlovi Varyh, peto v Cannesu. Šesto v Monte Carlu. Mislim, da podobnega stanovanja nima nihče!«

VSAK DAN ENA

»Prosim vas, darujte mi kakšen dinar!«
»Kakšen dinar? Saj vas niti ne poznam«
»Nu, prav zaradi tega se vam zdaj nudi ugodna prilika, da me spoznate.«

(»Punch«)

Oče in hči

Vodja skavtov, stari Baden-Powell je nedavno omočil svojo 19 letno hčer. Po starem angleškem običaju je bila poroka v preprosti vaški cerkvi in nevesto je spremljal k oltarju sam oče

Kraljev konjiček

Skoraj vsi angleški listi poročajo v zadnjem času, kako gre Jocku, ponižu pokojnega kralja Jurija V. Še pred kratkim je bil ta poni v hlevih kraljevega gradu, kjer se mu je godilo dobro, saj ga ni nihče več uporabljal. Potem so ga spravili v grad Sandringham v moderen hlev, kjer se je pa pokazalo, da mu ne ugaja. Začel je zavračati celo dobro krmo, ki so mu jo pokladali. Menili so, da se mu toži po njegovih ponijskih tovarših, Wandy in Fluffu. Pripeljali so ju iz Windsorskega gradu, kjer sta delala Jocku družbo, in glej Jock je začel spet jesti. Ko so izdali poročilo o tem, si je angleška javnost, ki po videzu nima hujših skrbi, globoko oddahnila.

Diktatorjeva rojstna hiša — muzej

Hišo v Solunu, v kateri se je rodil Kemal Atatürk, sedanjí poglavar turške države, je kupil mestni svet, da jo ohrani kot zgodovinski spomenik. V tej hiši se ustanovi z vsimi dosegljivimi predmeti, ki se nanašajo na turškega reformatorja, muzej.

Hollywoodski zakon

V Hollywoodu sta se poročila znani filmski igralca Dick Powell in 27-letna filmska igralka Joan Blondellova. Oba sta bila že nekoč poročena drug z drugim, pa se je ta zakon končal z ločitvijo.

Proces proti morilki služkinje zaključen
Državni tožilec zahteva za Lunerjevo smrtno kazen

Senzacionalni proces proti Jožefini Lunerjevi, ki je obtožena, da je povzročila smrt svoje služkinje Augustinove z nečloveškimi mukami, je pri kraju. Več tednov je bila ta obravnava predmet največjega zanimanja posebno dunajskega občinstva, ki je hotelo vedeti vsako podrobnost o mučilkah in njeni žrtvi. Tisk je stregel tej zahtevi mase z vzorno natančnostjo od začetka do konca.

Zanimive ugotovitve je zgostil proti obtoženki v svojem zaključnem govoru državni tožilec dr. Meissner, ki je označil obtoženko za žensko, ki ne pozna nobenega sramu. Njen pojav ima na sebi nekaj demonskega. Lunerjeva je bila virtuoziinja v laganju, kazala je vedno in povsod pohlep po oblasti ter ni poznala proti nikomur najmanjšega sočutja. Trpljenje podrejenih oseb ji je bilo v največjo naslodo. Njena verska verna je bila hlinjena. Osebnost iz takšnih elementov bi bila prišla v srednjem veku kot čarovnica pred sodišče in na grnado.

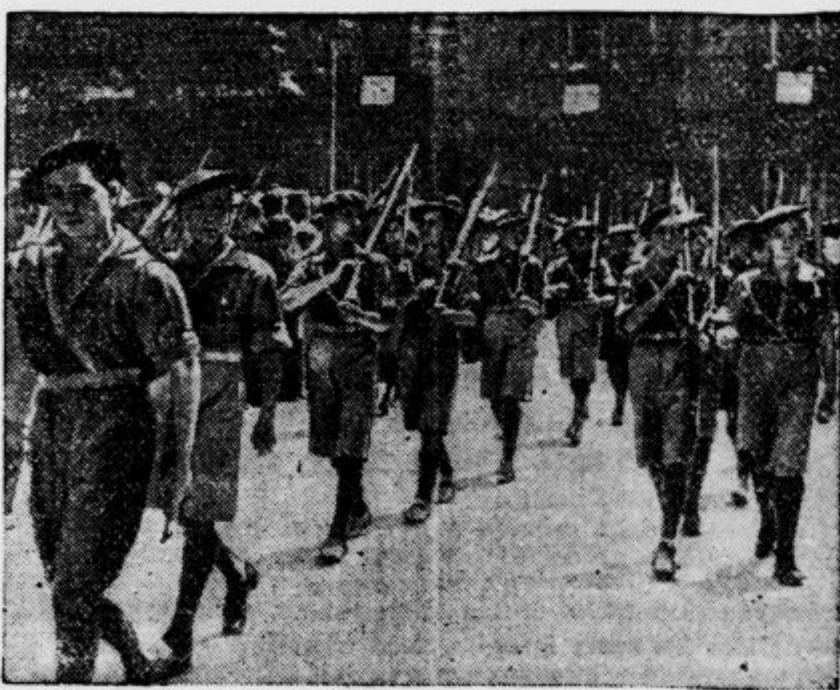
Naročniki ponedeljskega „Jutra“ prejema revijo „Življenje in svet“ zastoj.

Blago za jesen in zimo za obleke za gospode

novi, moderno v velikih izberi in po najnižjih cenah pri trvdri

DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA

Vse po fašističnem vzorcu!

V Burgosu, kjer imajo španski uporniki svoj glavni stan, so organizirali karlistično naraščajniko po vzorcu italijanskih balij

A. Poltzer:

Pot brez cilja

Roman

Milica me je hvaležno pogledala. Lepi, nežno oblikovani prsti so ji še zmerom negibno ležali na tipkah. Lawrence se je obrnil k njej: »Mil, ali nama ne bi kaj zapela?«

»Da, Jerry.« je mehanično odgovorila. To, da je imenovala Lawrencea kratko Jerryja, je bilo že zbudilo mojo pozornost.

Rahlo kakor dih so se razlegli prvi zvoki. Kak prečuden glas je imelo to dekle! Zamaknjen sem strmel pevki v lepa usta. Jasno in brez napora so se ji ušvali iz grla sladki zvoki stare angleške pesmi. Bil sem kakor začaran.

Lawrence, ki je stiskal tlečo smotko med velikimi rumenkastimi zobmi, jo je takisto negibno poslušal. Težko telo se mu je vgrezalo v globok klunjak; zarpile veke so bile na pol pobešene in so odkrivalo samo ozko režo oči. Tiho je stokal. Vrata v salon so se komaj slišno odprla. Dolg, rdečelasec človek se je pokazal na pragu. Obleden je bil v višnjevi jopič z zlatimi našivji. Čepico, ki je bila tudi z zlatom obšita, je držal v roki.

Težki mož v klunjakju je mahoma oživel. »Stopite bliže, kapitan,« je živahno zaklical Lawrence.

13

Rdečelasec se je približal s široko, majavo mornarsko hojo.

»Kapitan O' Connor! — Gospod Weindal, naš dragi gost,« nalu je seznanil lastnik jahte.

Če si je lrec kaj mislil zastran mojega nepričakovane pojavljanja na ladji, je vsekakor mojstrsko skril to misel. Na njegovem dolgem, za pomorščaka čudno brezbarvnem obrazu ni bilo videti niti sledu presenečenja. »Kapitan je mojster v bridgeu,« je povedal Lawrence. »Upam, da igrate bridge, gor spod Weindal?«

»Na žalost ne,« sem se zlagal.

Prav nič me ni mikalo, da bi Lawrenceu spoto-ma krajšal čas. Razočarano je mrdnil z obrazom. »Skoda. Tudi Mil ga ne igra. Vse moje prizadevanje, da bi jo naučil, je bilo bob v steno. Hvala Bogu, da so vsaj moji ladijski častniki partnerji, s katerimi je moči igrati...«

Lawrence je bil, kakor sem se naslednje dni pričel, ves obseden na bridge. Kapitan, telegrafist in glavni strojnik so bili njegovi stalni partnerji. Mislim, da je bil Lawrence najel te tri ladijske častnike manj zaradi poklicnih zmožnosti kakor zaradi njihove spretnosti v igranju bridgea. Plačeval jih je dobro in jim vračal vsote, za katere jih je obigral, v obliki posebnih nagrad.

Že kmalu po kosilu je sedla vsa četvorica za igralno mizo. Ker je bilo moštva na jahti dovolj, ni častnikov nihče pogrešal.

Midva z Milico sva nekaj časa gledala igro. Po-

tem je ona vstala in mi dala znamenje, naj pridem za njo.

Da ne bi bilo pozornosti, sem še nekaj časa porčkal; nato sem tudi sam zapustil salon.

Bila je temnovišnjeva, zvezdnata noč. Čeprav je bilo na palubi tema, sem vendar takoj zagledal Milico. Stala je ob ograji in strmela v vavoe, ki so bili pri luči svetilke na desnem boku ladje kar po-šastno zelene na pogled.

Izprva sem mislil, da me Milica ni slišala, ko sem prišel. Tik za hrbtom sem ji že stal, ko se je obrnila.

Njen gib je bil toli nepričakovan, da se nisem utegnil umakniti. Malo je manikalo, pa bi bila trčila drug ob drugega. Nehote sem segel po njej, kakor da bi jo hotel prestreči. Dotik je bil kratek, a vendar mi je vznemiril kri.

Zahvalil sem se teni, ki je ubranila Mitici, da ni videla mojega obraza. Gotovo bi ji bil izdal, kolikaj sem zmeden. Do tistih dob sem bil ženskemu mi-ku le težko dostopen. Za časa moje artistske kariere so se mi mnogokrat pomajale prilike lahkih zmag. Bile so mi za malo. Zakaj sem nek čutil v tem dekletu, čeprav sem imel dovolj vzroka, da ji ne bi bil zalupal, toli mogočen čar? Na to vprašanje si nisem vedel odgovoriti. Mislim pa, da je mož, ki ga v enakih položajih tudi niso našli, na milijone.

Iskal sem opore v svoji pameti. In spet me je veselilo, da sva stala v temi. Ne samo da Milica ni mogla videti mojega obraza, ampak tudi jaz ji

nisem videl v obraz, in tako je imela izkušnjava manj moči do mene. Moj glas je bil namenoma trd, ko sem rekel: »Gospodična Borgholmova, mnogo pohvalil ste mi dolžni!«

Namesto odgovora me je ušla za roko in mi jo stisnila.

»Hvala vam!« je tiho dejala.

Za kaj se mi je zahvaljevala?

Za popustljivost pri srečanju z Lawrenceom? Ali je nemara mislila, da bom zdaj jaz brez opiranja igral vlogo, ki mi jo je namenila? Kakor da bi bila uganila, kaj se godi v meni, je rekla: »Pojasnite vam hočem vse, kar koli želite...«

Njena telesna bližina in njen glas sta me iznova razorožila. Zaman sem se skušal upreti nežnemu čuvstvu, ki me je obhalalo.

Torej se vam je posrečilo! Ubranihi ste mi, da ne morem pomagati Boltonu pri iskanju uropanega zaklada... sem grenko izpregovoril.

»Hotela sem ubraniti samo nekaj: da ne bi našli tiste žene!«

»Ne razumem, kako morete baš vi želeči, da se plen ne bi vrnil k pravemu lastniku?«

»Nihče tega bolj ne želi kakor jaz!« je zafrdila.

»In vendar skušate prepričati, da Bolton ne bi našel tiste ženske?«

»Ona nima zaklada, prosim, verjemite mi to! Ne-dolžna je...«

Kulturni pregled

Mariborsko gledališko pismo

Gledališka vrata so se zopet odprla. Mariborsko kulturno življenje je spet zaživelo. Tri zaporedne premiere: Tolstoj, Cankar, Minafič (predstavitelj sodobne češke komedije). Trije svetovi, zgrabljeni iz osnov slovanske duše in sredine slovanskega življenja. Lani je odprlo mariborsko gledališče svojo sezono z »Brati Karanazovic«. Letos se je gledališka uprava odločila ponovno za rusko delo ter postavila na repertoar Tolstega »Živega mrtveca«, s čimer se je prekinila dolgoletna tradicija odvajanja vsakeletne sezone s Shakespearejem. Po stari tradiciji je sledilo kot druga predstava Cankarjevo delo in sicer »Pohujšanje v dolini šentflorjanski« s predgovorom dramaturga dr. Dornika. V nedeljo zvečer pa je bila premiera O. Minafiča komedije »Zorke«. Sodeč po prvih treh predstavah je mogoče sklepati, da je uvod v novo sezono bil dober in da se na mariborskem odru razvijajo nekateri talenti, ki s nepričakovanim raz-mehom uspešno prekrivajo radi odhoda nekaterih prejšnje letnih prvakov nastale vrzeli.

I.

»Živi mrtveci«. Lev Tolstoj je to svojo šestdesetletno dramo v 11 slikah, ki je izšla po njegovi smrti leta 1900 kot dragoceno delo iz njegove bogate literarne zapuščine, zajel iz realnega življenja. Snov drame ni zametek fantazije, ampak posnetek resnične prigode, ki jo je Tolstoj pripovedoval N. V. Davidov, pred-sednik moskovskega okrajnega sodišča. V pristno ruskem vzdušju in prelomih se v tej Tolstojevi dramati razganja in lomijo duše v značilni ruski tističnosti in samo-obtožbenosti. Ta prapodoba živega mrtveca v liku Fedje Protasova je mogoče zoreti samo v čudežni sferi utripov ruske vesti, etike in duševnih razkolov. Ta pijančarski in vendar etično visoko stojeci ter pre-ščeni Fedja, srednja podoba drame, od-klanja zapadno miselnost o »mrtvici«, ki v zapadnjaški miselnosti rešuje situacijo, kadar dvoje src vzplamti okoli enega. Ta pristni in dobri ruski človek Fedja se raji sam izloči, ker se čuti nevrednega žene ljubca, ki se po njegovem mnenju nagiblje k »hišnemu prijatelju« in prijatelju iz mladih let Viktorju Mihajloviču Kareninu. Fedja beži iz te sredine, oblozajo se krivde, odpusta, propada in umira, ter si končno požene kroglo v svo-je telo, ker neče biti v napotje sreči Lize in Viktorja, ki bi se radi prekrižala zakona morala zagovarjati pred sodiščem. V takšni podobi vsajga pred nami ta »živi mrtvi-«. Živ, ker radi dobrobiti drugih samo navidezno utone in živi naprej kot »živi mrtvi« v veseli družbi; mrtvi pa, ker je ljubezen v njem otopelvala in usihala, ter se umi-kala obzirnosti do prijatelja Viktorja. Ni v njem tiste gonilne sile, ki daje drugim smisel življenja.

Tri sredine tvorijo glavno torišče do-gajanja. V prvi sredini sta Fedja Protasov in njegova žena Liza, oba s širokih razgle-dov zroč na življenje. Ljubezen, ki tli na dnu obeh src, v resnici nikdar ne ugasne. Le gojo naključje usovarja drugačne vide-ze, ki so lažni in neresnični. Od vseh za-pušteni in zanemarjeni Fedja ljubi svojo ženo Lizo do zadnjega, navzlic intermezu s cigankino ljubeznijo, in prav tako Liza Fedjo, kar se izkaže zlasti ob sporočilu Fedjine smrti, ki pa je v resnici samo na-videzna. Niti Fedje in niti Lize ne vodijo formalni in oficijalni nazorji družbe, am-pak ju prepajajo načela širokega gledanja in pristnega doživljanja, ki ne pozna kon-venacionalnosti, raznih formalnih vezi in predsodkov družbe. Drug drugemu nav-zlic stiski srca odpuščata in si prizana-sata.

V Nakrstovem Fedji smo videli dognano, izbrušeno podobo te pristne ruske duše ter je njegov spokorniški pojav pred sodnikom razodeval tako močne od-raze zunanjega oblikovanja in notranjega doživljanja, da spadajo ti trenutki v drago-cen okvir zrele umetnosti, ki ima svoje mesto na vsakem odru. Po lanskem razme-hu, ki ga je pokazal Nakrst kot Ivan Ka-ramazov in pozneje kot Perčalkin v Sver-ketinu »Tujem detetu« se je Nakrst v le-tošnji otvoreniji predstavi vzpel še višje ter postal polnovreden naslednik onih, ki so pred njim v tem odskem žanru de-lovali na mariborskem odru. Mnogo svet-le žarkosti in topline je prilila plemeniti, do-brorski in odpuščajoči Fedjini ženi Lizi Elvira Kraljeva. Njeno tiho trpeče do-stojanstvo, nam v presunljivem prevzetju poslovnega trenutka ob bridkem srečanju z zanemarjenim Fedjom pred preiskoval-nim sodnikom v 10. sliki odkriva visoko stopnjo njenega umetniškega ustvarjanja, ki je nastrojeno predvsem v smerah do-brote, plemenitosti in človekoljubnosti.

V drugi sredini pa srečamo nosilce živ-ljenskega in naziranskega konservatizma, ki je globoko vsidran v predsodkih dru-žabnih formalizmov in zastarelosti ter ver-seko etičnih pomislekih. V to sredino spadajo predvsem Ana Dimitrijeva Ka-renina, njen aristokratsko korektni sin Viktor Mihajlovič Karenin in knez Ser-

gej Dimitrijevič Abrezkov. Gorinšek, čigar svetla domena so predvsem komične figure, se v ljubinskih poslih tega Viktorja Karenina ni prav dobro počutil. Njegova aristokratska dostojanstvenost je preveč prehajala v neokretnost in odsko odve-nelost. Je pa Gorinšek tudi v tej vlogi iz-kazal uporabnost na tem področju. Dosto-janstveno prepričevalna, v konservativizmu ruskega plemišva zakoreninjena Ana Dimitrijeva Karenina Ene Starčeve se je odlikovala z naravno prepričevalni-mi potezami ter finim, elegantnim nasto-pom. Tretji v tem taboru konservatizma in oficijalnih nazorov je Gromov knez Sergej.

Iz tretje sredine pa vznika slikovitost ciganskega tabora, iz katerega postaja mlada ciganka Maša B. Rasbergerje-ve, ki na vso moč vzljubi zapitega Pro-tasova in ki mu v trenutku duševne stiski su-gerira trik iz povesti »Zakaj«, kjer je ne-kdo pustil na bregu svojo obleko, pa so potem mislili, da je utonil. Maša Branke Rasbergerjeve je bila vsa razvzruha in plameteča, njene pripravečnosti k Fedji ni niti najmanj motila prepoved koristoljub-nih staršev-ciganov. Ta rasposajeni in v zvokih petja in glasbe uživajoči ciganski svet se nam živo predstavlja v drugi sliki, ko obupanemu Fedji na ljubo ubrano po-je celo serijo popevkov od »Večernega zvona« in »Dvanajst razbojnikov« pa do »Volge«. Sredi ostalih sodelujočih, ki so bili dobri pomagači in ki so se zelo potrudili, se je posebno odražala podoba J. Kovičeve-ga Ivana Petroviča Aleksandrova, ki je v svoji naravni in nepriljudni robotosti in živirnosti žel aplavz pri odprti sceni v 9. sliki ter P. Kovičevega preiskovalnega sodnika. Občinstvo je premiero v J. Ko-vičevi solidni in skrbni režiji sprejelo s priznanjem in zadovoljstvom.

II.

»Pohujšanje v dolini šentflorjanski«. Vekovita farsa, odeta v simboli velespev umetniku in domovini - mačehi ter čisti lepoti in ljubezni. Cankar je na nedose-žen način posvelil z žarkimi reflektorji v špranje in razpoke, kjer gnezdi pohujša-nje in grehota v lažni samoprevari. Smešne in do popolnega ponižanja potlačene so vse te figure od župana in županje pa do štacunarja in štacunarke ter daccarja in daccarke, nad katerimi vihti Cankar bič svojega silovitega obračuna v svoji veliki borbi proti nosilec tedanje slovenske kulture in ljudske sredine, kjer se je laž, samoprevara in grehota razpasla do never-jetnih oblik. Ta Cankarjev obračun je vekotrajen, ker se radi vedne sličnosti življenjskih okoliščin in povodov raztezuje v sfero nadčasovnosti in nadproslornosti.

Mariborska uprizaritev je potekla v glavnem v smerah zadnje uprizaritve pred leti. Groteskne scene se menjavajo s stili-ziranimi poudarki in igri govora in režiji, ki je bila v večjih rokah režiserja J. Ko-viča. Skupinski nastopi, izredno učinko-viti in stilno povdarjeni, so drastično ot-varjali in zaključili te čudovite šentflor-janske dogodivščine. Nakrstov umetnik in razbojnik Peter je brezovirno razganjal emgie, ki obdajajo pregrešni šentflorjanski rod. Povdarjena retorika ni motila te Nakrstove stvaritve. Jacinta Rasber-gerjeve je sicer ustrezala, ni pa menda bila na višini, na kakršni smo pred leti videli Jacinto v prikazovanju E. Starčeve. Na čelu šentflorjanskih duš pa je stopal P. Kovičev robustno rustikalni župan, njemu ob strani pregrešni županja E. Starčeve, zatem pijančarski in nič kaj preveč zgledni Rasbergerjev daccar in daccarka D. Savinove, potem Blažev štacunar in M. Zakarjskeve štacunarica, ekspedicijska E. Kraljeve, notar J. Borka, vsi dobro maskirani in vsak v svojem povdarjeni. Šentflorjansko družčino pa sta izdatno dopolnjevala J. Kovičev celjavno smešni in telebančar-ski cerkovnik ter Košutov milo retorič-ni in sentimentalno navdahnjeni učitelj Švi-ligoi. Vlogo v tej prepuhijani dolini šentflorjanski prevarenega Zlođeja Kon-kordata je prevzel Danilo Gorinšek. Treba je priznati, da je Gorinšek v maski,

pa tudi ostalih oblikah zunanjega izražanja precej dobro uspel, tako da ni ta njegov Konkordat v ničemer zaostajal za V. Skrbinskovi pred leti.

Občinstvo se je pri premieri imenitno zabavalo in je veselo doseglo višek ob zaključni smešno groteskni sceni pojutih ter z lilijami nedolžnosti ovenčanih Šentflorjancev.

III.

V nedeljo zvečer pa je bila premiera »Zorke« tridesetinske komedije praškega pisatelja dr. O. Minafiča. V podnaslovu stoji označba komedija. In vendar ne gre v bistvu toliko za komedijo, četudi je ori-ginalu sluge Gobe namenjena naloga ne-prestanege zabavanja in zbujanja dobre volje. Dejanje tridejanske je povsem pre-prosto in se godi v sedanjem času na ki-rurškem oddelku primarija Maha. Zdi se, da so v ozadiju avtorjevi osebni doživljaji. Povsem naravno potekajoče dogajanje spominja glede načina prikazovanja in ob-delave ter tehnike na Feldmannova dela. Osrednji lik primarija dr. Maha pa spo-minja na usodo v ljubezni ponovno razočar-ranega Feldmannovega »Profesorja Žižka«. Ob zdravi, nepriljudni komiki sluge Gobe se godijo vendarle resne stvari prepletene s socialnimi momenti in povdarki toplega človekoljubja, ki imajo v primariju Mahu svojega predstavnika. Just Košuta je v tem liku primarija Maha postavil na ma-riborski oder svojo doslej najmočnejšo stvaritev in se uspešno postavlja ob stran drugih mladih talentov, ki se razveselijo razvijajo na mariborskem odru. V maski, izgovorjavi in vsem nastopu simpatični, miren in vase umaknjen je ta primarij Mah Justa Košute, v čigar notranjosti pa na-vzlic razočaranju utripa plemenito, dobro srce. Asistent dr. Kavka, ki ga je podajal Edo Verdonik, je vlit po precej dru-gačnem kovu kakor je njegov predstojnik-primarij. Ni odmaknjen od sveta in živ-ljenja, marveč pluje po njem v vsem za-gonu mladostne prešernosti in razgibane življenjskosti. Kovičev potepuh Šrakar je povsem simpatična podoba spreobrnjenca, ki ga primarijeva dobrota spreobrne od zla k dobremu. Njegova hčerka Zorka (Ra-sbergerjeva) je značilka novih nazorov, po vzgoji slaba, po bistvu pa vendarle dobra. In dobra stran nazadnje zmaga. Sluga Goba pa je sijajen lik, ki ga je Pavle Ko-vič obdal in opremil z vso smešno zuna-rnostjo in slugarsko odvežnostjo. V vsem elegantna je bila dama Kristofova E. Starčeve. Na koncu se vse niki navijejo skoro v happy end. Mariborska kulturna javnost, ki je gledališče do dobora napolnila, je češko veseloigro v J. Borkovi režiji simpatično sprejela. Premieri je prisostvo-val tudi avtor, ki je bil deležen pristržne vzkljanja.

Radio

Četrtek 8. oktobra

Ljubljana 12:45: Reprodiciran orkestralni koncert. — 12:45: Vreme, poročila. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13:15: Beethoven: Kreutzerjeva sonata (plošče). — 14: Vreme, borza. — 18: Jugoslovanska orkestralna glasba (Radio orkester). — 18:40: Slovenski-na za Slovence (dr. Kolarič). — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19:30: Nač. ura: Sokol kraljevine Jugoslavije. — 19:50: Šahovski kotiček. — 20: Večer ju-goslovanske pesmi. Sodelujeta pevski zbor »Cankar in Radio orkester. — 21:15: Kon-cert ruske glasbe (Radio orkester). — 22: Čas, poročila, spored. — 22:20: Dies irae iz Verdijevega Requema (plošče).

Beograd 17:30: Lahka glasba. — 19:50: Plošče. — 20: Pesmi. — 20:30: Humor. — 22:30: Orkestralna glasba. — Zagreb 17:15: Koncert orkestra. — 20: Prenos iz Beogra-da. — 22:20: Plesna muzika. — Praga 19:25: Ples. — 20: Zborovski koncert. — 20:20: Zvočna igra. — 20:50: Orkester in lagot. — 22:15: Godba na pihala. — Varšava 19:50: Iz Verdijevih oper. — 21: Violinski koncert. — 21:45: Lahka glasba in plošče. — Dunaj 12:30: Koncert orkestra. — 16:05: Plošče. — 17:35: Operne arije. — 19:25: Avtomobi-li-let v luči senah. — 20:45: Humor in muhavost. — 21:19: Zvočna igra. — 22:20: Pesmi. — 23:45: Plesni orkester. — Berlin 19:15: Orgelski koncert. — 20:10: Plesni ve-čer. — 22:30: Lahka in plesna muzika. —

Vsako jutro mlajša!

Drevi

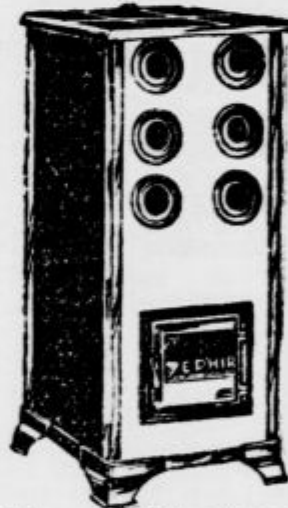
Jutri zjutraj

Uporabite rožnato kremo Tokalon, hranljo za kožo, ki vsebuje biocel, senzacionalno odkritje dr. Stejskala, profesorja dunajskega vseučilišta. Ta vitalna hrana za kožno tkivo se pridobiva iz skrbno izbranih mladih živali. Znanost je ugotovila, da baš zaradi izgube tega naravnega elementa iz kože nastajajo gube. Krema Tokalon, hranljo za kožo, s Bio-celom vrača koži ta element v času počitka ter napravi kožo spet gladko, čvrsto in mlado.

BREZPLACNI VZOREC: Vsak čitatelj tega lista more dobiti zelo okusno kaseto s kremo Tokalon (rožne ali bele barve) ter puder Tokalon različnih nijans. Pošljite Din 5.— v poštinih znakih za poštino, omo in druge stroške na naslov: Hinko Mayer i drug. Odlo

Zagreb, Praška ul. 6.

BOLJE boste živeli in več prihranili, ako imate ZEPHIR-peč,

ker porabi samo 10 kg drv v 24 urah.

Izdeluje: ZEPHIR d. d. Subotica.

Zahtevajte brezplačen prospekt!

TVORNISKA SKLADIŠČA:

Ljubljana: Venceslav Breznik, Celje: D. Rakusch, Maribor: Pinter in Lenard, Ptuj: Anton Brečić, Brežice: Loschnigg & Schmidt.

Obenem prodaja prvovrstnih »ELITE« in »EVA« štedilnikov iz iste tvornice.

Kupujte domače blago!

Ze TISOČI so si RESILI LASE s KOZMETICNO TEKOCINO "MORANA" KUPITE JO TAKOJ, prijetnega je in nežnega vonja. TAKOJ izginejo prihlaj, vse kožne neprijetnosti. Krepi korenine, izpadanje las preneha, LASJE zrastejo na GOLEM mestu. Pošljemo po povzetju, steklenica Din 40. Poštnina in paket Din 7. MODERNA KOZMETIKA, Split. Če ne boste s rezultatom zadovoljni, vrnemo denar!

Kdor oglašuje ta napreduje!

Potrti globoke žalosti sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je za vedno zapustil naš srčno ljubljani mož, tast, stari oče, brat, stric itd. gospod

SEL ALOJZIJ

GOSTILNICA IN POSESTNIK V ZRKOVCIH

Zemeljski ostanki blagopokojnega se bodo blagoslovili v četrtek, dne 8. oktobra ob 14.30 pred hišo žalosti, na kar se prepelje truplo k farni cerkvi v Limbušu.

Pogreb se bo vršil 8. oktobra ob 15.30 od cerkve na limbuško pokopališče, kjer bo blagopokojnik položen v rod-binsko grobnico.

Sv. maši zadušnici se bodo brali dne 9. oktobra v Limbušu in v nedeljo, dne 11. oktobra pri Devici Mariji v Brezju.

ZRKOVCI-PEKRE, dne 7. oktobra 1936.

Zalujoča žena, zet, vnukinja ter ostalo sorodstvo.

GASILSKA ČETA GROBLJE OB SAVINJI naznanja pretužno vest, da je njen večletni in neumorni predsednik, gospod

MARTIN VEČAJ

POSESTNIK

dne 7. t. m. izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v petek 9. t. m., ob 10. uri dopoldne iz hiše žalosti na pokopališče pri Sv. Pavlu pri Preboldu. Pokojnika bomo ohranili v trajnem spominu.

Sv. Pavel pri Preboldu, dne 7. oktobra 1936.

Radijska patrolja — Roman v slikah.

101.

Copyright »Pantheon« & »Jutro«

Službo dobi

Beseda 1 Din, davok 3 Din na šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Prodajalka

popolnoma več in izurjeno v prodaji čevljev, sprejem takoj v službo. Prosilke se naprošajo, da pošljejo pismene ponudbe z navedbo starosti, dosednje zaposlitve in točnega naslova na ogl. odd. Jutra pod »Prodajalka čevljev«.

Mlad uradnik

vezan v nakupu trdega okroglega lesa, posebno orodnih blodov, dobi mesto. Ponudbe pod »Nakupovalce« na ogl. odd. Jutra.

Mlažno žensko moč

sprejem na dela v pisarni in obratu. Pismene ponudbe z navedbo predložitve na ogl. odd. Jutra pod »Vestna delavica«.

Frizerko

prvo vrsto moč, izjem na takoj. Terzij, Cakovac.

Dobro šiviljo

šišem za šivanje perila. Hrana, plačilo po dogovoru. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Krojaški pomočnik

dobro izvešan za velike komade, dobi stalno mesto. Nestopiti mora takoj. Frano Globovnik, Aleksandrova c. 43, Studenec pri Mariboru.

Parketar

za struženje, dobi zaposlitev. Oglasi se pri Škafar Fr. Rimska c. 16.

Izvežbano pletilo

sprejem takoj. Tyrševa št. 37.

Lesostrugarskega pomočnika

dobro izvežbanega, sprejem takoj. Vinar, Jesenice.

Dobrega igralca

sprejme boljša gostilna. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Natakarico

grdnjo, pošteno, čedno, znanost, z znanjem nemške in nekoliko španjolske, sprejme restavracijo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Službe išče

Vrsta beseda 50 par: davok 3 Din, na dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Brivski pomočnik

mlajši, perfekten v moški stroki, veš tudi nekoliko onduliranja, išče službo. — Danilo Langus, Bognje pri Lescah.

Prodajalka

mešane stroke, z večletno prakso, išče službo na deželi. Ponudbe na podružnico Jutra Maribor pod šifro »Izurjena«.

Dekle

pridno in pošteno, ki zna kuhati in šivati ter ljubiti stroke, išče službo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Skrbnar«.

Potniki

Beseda 1 Din, davok 3 Din na šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Reprezentativno osebo

za obisk avtorastnikov, potrebujejo za Ljubljano, Maribor, Celje okoli. Zasluge dober, za kolekcijo potrebno Din 150. Najne prijav na ogl. odd. Jutra pod »Dobra služba«.

Dajenci (ke)

Beseda 1 Din, davok 3 Din na šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Deček

zdrav in pošten, 16 let star, z 1 raz. mešč. šole, bi se rad izučil v trgovini, najraje v kakšnem večjem kraju na deželi. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Na deželi«.

Pouk

Beseda 1 Din, davok 3 Din na šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Instruiram

vse predmete real. gimnazije (izjemoč matematiko). Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Prodaj

Beseda 1 Din, davok 3 Din na šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Gramofon. plošče

bivše trvdke A. Raebinger dobitke po razprodaji njih cenah v Da. muzino. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Kolesa

Beseda 1 Din, davok 3 Din na šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kolesa

vseh vrst prodajamo zaradi končane sezije po neverjetno nizkih cenah. NOVA TRGOVINA, Tyrševa 36 (nasproti Gospodarske zveze).

INERIRAJ

V »JUTRO«!

»HOHNER«

najpopolnejše harmonike sveta GENERALNO ZASTOPSTVO F. SCHNEIDER Zagreb, Nikoličeva ul. 10.

Živali

Beseda 1 Din, davok 3 Din na šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Lokali

Beseda 1 Din, davok 3 Din na šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Nemške doge

čiste pasme. 3 mesece stare prodam. Poblizje informacije: Subotica, poštanski pretinac 134.

Obrt

Beseda 1 Din, davok 3 Din na šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kožuho

vseh vrst, najugodnejše kupite in vam strokovno izdelajo Josip Dolenc. — Ljubljana, Sv. Petra c. 19. Telefon 22-62.

Kupim

Beseda 1 Din, davok 3 Din na šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Različne hiše, vile

z hipotekami, event. tudi za same vlozke. Imajo imamo ugodno napravo. — Pripravljeno Frano, Ljubljana, Erjavčeva c. 4a. Naslov: dram gledališča.

Štiristanovanjsko vilo

novozidano, komfort, vrt. Hipoteka 180.000 pri Mestni. Cene 320.000, pod Rokom, prodaja ADAMIC. — Gospodarska 8/II.

Ugodna prilika

nakupa! Lepo vilo v Poljanah, v bližini kolodvora s 7 sobami, 2 podstrešni sobi, kopalnica, velika obokana klet, električna razsvetljava, vodovod, evetilni vrt. — Prihaja: skladišče, 2 sobi, kuhinja; Prihaja: veliko skladišče, garaža, pisarna, pokrita veranda, rampa. — II. Prihaja: Enonadstropna hiša, dvojne stropne, 2 sobi, dve kuhinji, 10. Prihaja: skladišče, garaža, posej velika z opeko krita polja, zelenjadni vrt, električna razsvetljava, blizu rimb. — (okoli) posojila 1½ orala travnika, stavljal prostor. Vse v dobrih stavenbenih stanju, uporabno za vsako vrstno svrhu, posebno pa za tovarniška podjetja. Na prodaj skupaj ali posamezno. Pismena vprašanja na podružnico Jutra Maribor pod »Ugodna prilika nakupa«.

Kapital

Beseda 1 Din, davok 3 Din na šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Bančne, kreditne

in denarne posle, nakup in prodajo hranilnih vlog, izposoje najugodnejše takoj v gotovini.

Al. Planinšek

Ljubljana, Beethovnova ul. št. 14. Telefon 35-10.

Bančno kom. zavod

Maribor, Aleksandrova 40, izvršuje najboljše posle in prodajo.

HRANILNIH VLOG

vseh denarnih zavodov — za odgovor Din 8 znanak.

Mizar

v Mariboru, dobro vpeljan, sprejme družabnika radi razširitve obrata. Ponudbe na podružnico Jutra Maribor pod »Eksistencija«.

Kompanjona (ko)

s 50—100.000 Din, izjem na razširjenju dobičkonosnega podjetja. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sijajno«.

Hranilno vlogo

Mestne hranilnice, v znesku Din 90.000, takoj prodam proti gotovini. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »št. 21.604«.

Zagrebska agent.

poslovalnica specialne vrste, koncesionarna, izvedenostna in rentabilna, uvedena po vsej državi, posluje zelo mnogo s Slovenijo, išče radi potrebne razširjenosti kompanjona (kompanjona) z Din 100.000. Polovica more biti v hranilnih knjižicah. Garant letni čist zaslužek najmanj 100.000. Izvrstna prilika za upokojence, uradnike (nadalje) na silno. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Redka prilika«. —

Kupite domače blago!

Pravi punt je nastal. Potniki, ki so imeli klobuke, prtljago in površnike še v vlaku, so vsi vprek kričali in grozili načelniku, tako da je moral siromak skočiti k telefonu in poklicati policijo. Kmalu je prišel redar, ki je takoj izdal sabljo in samokres ter postavil upornike v vrsto.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Stanovanje

Beseda 1 Din, davok 3 Din na šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dvosob. stanovanje

s kabineto, kopalnico in vrtom, v zračni in solnični legi, oddam takoj ali pozneje za 750 Din mesečno v Herbeštinovi ul. št. 12, pri Stacionu.

Enosob. stanovanje

lepo, v centru, oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Dvosob. stanovanje

s kopalnico v Stančičevi 20 in dvosobno na Dolenjski cesti 48, oddam.

Enosob. stanovanje

oddam za november na Rimske cesti 35.

Stanovanje 5 sob

oddam s prtilinami in kopalnico. Poizve ge pri F. Kollmann, Ljubljana, Mestni trg.

Stanovanje

solatno, 2 sobi, kabinet, pri tramvaju, Kodeljevo, Porstova 11, oddam v vsem. —

Enosob. stanovanje

oddam v centru, samo drem osebam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Petsobno stanovanje

komfortno, celo nadstropje, v Gladališki ulici, pripravno za zdravnik ali odvornika, oddam za takoj ali 1. novembra. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Stanovanja

Beseda 1 Din, davok 3 Din na šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stanovanje dveh sob

in prtilin v Ljubljani, išče za 1. november mirna stranka brez otrok. Ponudbe z navedbo najemnine, ki ne sme biti pretirana na ogl. odd. Jutra pod »Dve osebi — zmerana najemina«.

Sobo odda

Beseda 1 Din, davok 3 Din na šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Sobo za pisarno

oddam v palači Delavske zbornice v Copovi ulici. — Informacije se dobe v knjižničarstvu zbornice.

Boljša družina

braz otrok, odda lepo, toplo sobo v novi palači pri glavnem kolodvoru. M. Ferencič, Masarykova 12/1, vhod poleg mlekarne.

Prazno sobo

naproti glavni pošti, pripravno za pisarno, obrt ali samostojno stanovanje, oddam 15. oktobra. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Lepo sobo

s posebnim vzhodom, oddam na teljo s hrano in vso oskrbo blizu kolodvora. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Krasna prazna soba

souporaba kopalnice, centralna kurjava, Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Lepo sobo

oddam z vso oskrbo za dve osebi. Istotam sprejem sestanovalek in postanovaica. Židovska ul. 6/1.

Opremljeno sobo

v centru, oddam boljši osebi. Rožna ulica 3.

Lepo sobo

event. z vso oskrbo, oddam uradnik. Reber 7/1.

Opremljeno sobo

z vso oskrbo, oddam. S. Jenko, Stari trg 17/1.

Sobe išče

Sobo iščem pri samostojni ali vdovi. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Samostojne«.

Prazno sobo

strogno separirano, v centru iščem za klubski lokal. Ponudbe pod »Klub« na ogl. odd. Jutra.

Opremljeno sobo

solatno, v centru mesta, event. s centralno kurjavo, išče stalen gospod. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Lepo in čisto«.

Dražbe

Beseda 1 Din, davok 3 Din na šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Javna sodna dražba

Tornarjevi posesti v Ljubljani ob Poljanski cesti in Strossmayerjevi ulici. Prodajalo se bo: 1. stara in nova hiša, lopa za fotografira, rastlinjak, stavbica, vrt itd. Cenila vrednost Din 1.500.000, najmanjši ponudke 782.500 Din. — 2. osem stavnih parcel ob Strossmayerjevi in Streliški ulici, ki imajo velikost od 485 kv. m do 125 kv. m. Cenila vrednost od Din 139.481 do Din 222.329. Najmanjši ponudke od Din 64.740.50 do Din 141.161.50. — Prodajale se bodo posamezne parcele.

KLISEJE

ENO IN VEČBARVNE Jugografika SV. PETRA NASIP ST. 23

Vedno dražesten nasmeh

Zdravo in lepo zobovje je svetla črta mladosti in dražesti! V interesu Vašega zdravlja in Vaše lepote morate skrbeti za zobe s tem, da uporabljate izključno sredstva za ZOBE GIBBS na podlagi specijelnega mila. Delovanje teh proizvodov je že z deceniji venčano z uspehom.

MILO ZA ZOBE — PASTA ZA ZOBE

na podlagi specijelnega mila čisti na dovršeno znanstveni način zobe tako, da postanejo beli in sijajni, ne da bi pri tem najmanj kvarili njihovo sklenino. — Zapomnite si:

MILO ZA ZOBE — PASTA ZA ZOBE

IBBS

Razno

ZA JESEN SMO zopet CENEJŠI. — Trenškotni Din 375.—, Hubertus Din 250.—, Pumperice izpod Din 100.—. V ogromni izbiri modne hlače. PRESKER, Ljubljana, Sv. Petra c. 14.

Telefon 2059

Suba drva, premog, karbopakete dobiti pri I. POGAČNIK Bohoričeva ul. št. 5.

OBRTNA BANKA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE D. D.

ZANATSKA BANKA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE A. D.

PODRUŽNICA V LJUBLJANI

GAJEVA ULICA 6

RAČUN PRI POŠTNI HRANILNICI ŠT. 14003

Telefon 20-30

sprejema na obrestovanje

vsaki čas razpoložljive vloge na tekoče račune po 3%, na vložne knjižice po 4% na leto;

vezane vloge na tekoče račune ali na vložne knjižice:

po 4½% na 3mesečno odpoved in

po 5% na 6mesečno odpoved.

Obresti se pripisujejo glavnici 30. junija in 31. decembra.

Store in nove vloge so vlagateljem na razpolago brez vsakih omejitev.

ZAHVALA

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob težki izgubi naše ljubljene soproge, drage mame in tete, gospe

IVANE PRETNAR, roj. KOMATAR,

TRGOVKE IN POSESTNICE V LJUBLJANI,

se tem potom vsem najiskrenejše zahvaljujemo.

Izrekamo globoko zahvalo č. očetom frančiškanom, posebno pa patru Metodu za tolažilne besede za časa težke bolezni, nadalje čestiti sestrni usmiljenki iz zavoda Vincentinija za vzorno in skrbno postrežbo za časa bolezn drage nam rajne, nadalje Narodni čitalnici v šiški za ganljivo petje, deputaciji gasilske čete v šiški, vsem darovalcem prekrasnih vencev in lepega cvetja, vsem prijateljem in znancom, ki so pismeno ali ustmeno izrazili sožalje, ter vsem onim, ki so blagopokojno v tako častnem številu spremlili na njeni zadnji poti.

V LJUBLJANI, dne 7. oktobra 1936.

Zalujoči soprog, sinovi, ter ostalo sorodstvo.